Poštnina plačana v gotovini. Maribor, sobota 30. julija 1938 Štev. 25. Leto I.

Cena 1'50 din

Edinost

Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ul. 6 - Tel. 25-67 - Izhaja vsako soboto
Velja letno 36 din, polletno 18 din, četrtletno 9 din, za inozemstvo letno 50 din
Rokopisi se ne vračajo - Pošt. ček. rač. 11.787 Mariborske tiskarne d. d. Maribor
Oglasi po ceniku

Vreme od sobote do sobote

(Napoved od 30. jul. do 6. avg.)

V severnem in južnem predelu Slovenije nastopa stalnejše vreme, ki obeta držati ves teden. Pričakovati pa je krajevnih pooblačitev s padavinami. Izključeni niso krajevni nalivi. Porast temperature in soparice.

Borba proti rastoči draginji

Učinkovita sredstva proti špekulantom in izkoriščevalcem!

Prijatelj našega lista nam je poslal naslednje vrstice o draginji ter o načinu borbe proti vsem, ki so krivi, da se pri nas tako brezvestno špekulira in izrablja narod. Med sredstvi proti špekulantom in izkoriščevalcem navaja, naj bi se med drugim čimprej izdal zakon proti korupciji ter zakon o pobijanju draginje. Kolikor je nam znano, sta ta dva zakona že izdana. [illegible] Potrebno bi bilo, da se ju prične dosledno sprovajati, in to brez vsakega odlašanja.

Zaman pišemo, moledujemo, prosimo in zahtevamo. Draginja raste, življenje postaja iz dneva v dan težavnejše. Medtem, ko malega trgovca, obrtnika, uradnika i. sl. grabi za vrat, da se revščine že komaj otresa, vidimo na drugi strani, da nikakor ni pomagano s povečano dragino niti kmetu, niti delavcu. Za koga tedaj te večno ponavljajoče se žrtve? Slutimo, da imajo vmes svoje nesramne prste oni, ki niti za človeštvo, še manj za naš narod, niso nikoli doprinesli kakšne žrtve. Edino, kar so zmogli, je bil grabež!

Neizogibno dejstvo je, da se bo treba pričeti braniti. Sleherni član naroda, ki se zaveda le količkaj vodilnejšega položaja, bi moral tu na vse načine pomagati, da bi nastal v narodu napram tem brezvestnim navijačem cen, špekulantom, vsemogočih priviligiranih, nepriviligiranih in javnih in zakotnih družb, pošten odbor, ki bi brezvestneže in javne škodljivce, tako rekoč državne škodljivce št. 1., postavil na sramotni oder. Postavljene na pranger pa naj gleda in defilira mimo njih narod, uniformirani in civilni, z zastavami in godbami in z vsem narodnim navdušenjem, kolikor se ga včasih silimo prodajati.

Žalostno, toda resnično, da smo doživeli čase, ko moramo v agrarni državi radi draginje stradati! Danes se podraži moka, jutri sladkor, pa mast, riž..., skratka: ni je življenjske potrebščine, pri kateri ne bi bili s cenami poskočili, celó za 50%. Ampak za Boga milega, ali se je zato vsaj pridelovalcu življenjskih potrebščin, recimo kmetu, le za 1% izboljšalo življenje? Ali so se mu dvignili dohodki le za 1 paro? Neumno vprašanje, da si neumnejšega ne moremo zmisliti! Korist od neprestanega povišanja cen imajo zločinci države št. 1.

Država, t. j.: mi, vseh 15 milijonov Jugoslovanov, razen imenovanih državnih zločincev št. 1, zahtevamo od kraljevske vlade, narodnega predstavništva in od vseh, ki so se postavili na vodstvo države, da takoj in brez odlašanja sklenejo:

1. Zakon proti korupciji. 2. Zakon o stalnih cenah odnosno minimumu, katerega ne sme nikdo preskočiti, če noče računati z robijo. 3. Zakon o pobijanju draginje. 4. Zakon o kaznovanju domačih in tujih Judov. 5. Zakon o dejanski pomoči naroda zoper ožigosane državne zločince št. 1. 6. Zakon, da se bodo vsi našteti zakoni izvedli v življenje in se seveda v polni meri spoštovali!

Zadnji čas je, da se postavimo na noge. V kritičnih časih si je naš narod znal postiljati! Jugoslovanski kmet, pa bodisi v Šumadiji ali na obeh bregovih Sotle, se je vedno v najkritičnejših časih vedel pomagati na noge. Tudi uradniki, obrtniki in delavci in vsi organizirani sloji naj s svojimi stanovskimi, strokovnimi in političnimi organizacijami pritisnejo navzgor, z odločno zahtevo, da naj vodstvo države ukrene potrebno. Gorje za državo, če narod ni zadovoljen radi lakote in gladu, ko ve, da za Jugoslavijo kot agrarno državo kaj takega ni potrebno!

Ker smo v velikem prijateljstvu z Nemčijo in Italijo, svetujemo našim oblastvom, da osvoje načela in metode, ki sta jih proti zločincem države št. 1 v svojih državah izvedla i Hitler i Mussolini. Trdo sta prijela nenasitne špekulante in sta uspela! Če ničesar drugega, vsaj to korist bomo imeli od paktov na levici in desnici!

Upamo, da borba proti draginji ne bo ostala le na plečih podeželskega tednika, temveč da se bodo zganili tudi ostali časopisi in stalno opominjali i narod i vlado, da si pomagata!

Prošnja uprave

NA OGLED

pošiljamo občasno nekoliko zaporednih številk s poštno položnico (čekom), ki jih ni treba vračati.

KDOR ŽELI NAROČITI »EDINOST«, KI JO JE DOBIL NA OGLED,

naj izvoli nakazati naročnino takoj, da prispe sporočilo o nakazilu semkaj najkasneje 5 dni po prejemu prvih številk na ogled, in sicer vselej po možnosti obenem vsaj za 6 mesecev (18 dinarjev) ali najmanj za 3 mesece (9 dinarjev), pozneje pa redno po mogočnosti vnaprej. Za tekoče 1. leto — 11 mesecev, februar — december 1938 — znaša naročnina samo 33 din.

DOSEDANJE PREJEMNIKE LISTA,

ki ne bodo poravnali naročnine pravočasno, bomo morali črtati. Naročniki iz mariborskega poštnega okolja lahko plačujejo naročnino osebno upravi.

KDOR LIST VRNE,

ker ga ne more ali noče naročiti, naj se pri besedah »Ne sprejmem, nazaj!« svojeročno podpiše, ker so nam doslej vračali neke izvode tudi brez vednosti naslovnika.

Napačno je mnenje, da je naš tednik nekakšen naslednik bivšega tednika »Neodvisnost«:

»EDINOST« JE NOV IN SAMOSTALEN TEDNIK.

Razpošiljamo položnice poštnega čekovnega računa št. 11.787 »Mariborske tiskarne d. d. Maribor« s pripisom na srednjem delu (sporočilu) zgoraj: »Edinost«. Kdor položnico izgubi, lahko dobi pri vsaki pošti golico (blanket) položnice za 25 par, ki jo je treba samo ustrezno izpolniti. Ena položnica lahko služi obenem za več naročnikov, kolikor jih pač lahko pripišemo na srednjem delu položnice zadi zaradi izvidnosti.

VAŽNO JE:

lahko čitljivo ime in popoln naslov z navedbo pošte naročnika; potem pa: vsako spremembo naslova je treba takoj javiti z navedbo morebitne nove in prejšnje pošte.

PRIDOBIVAJTE NOVE NAROČNIKE! NE ZAVRZITE NOBENE POLOŽNICE! TO JE NAŠA PROŠNJA,

ki jo blagovolite upoštevati!

UPRAVA »EDINOSTI«,
Maribor, Kopališka ulica 6.

Krive preroke spoznavajo in odklanjajo

Jasna beseda mladega gospodarja svobodnjaka iz Bizeljskega

Nihče ne more vsega povedati, še manj napisati, kakor bi rad, čeprav bi bilo k občemu pridu. So mnoge omejitve, tu večje, tam manjše. Razmeroma največ iz srca in duše lahko povejo ljudje iz tako zvanih svobodnih poklicev. **Najbolj svobodni ljudje na svetu, pravi svobodnjaki so trdni kmetje.**

Beseda »kmet« je bila še nedavno žaljivka, seveda samo pri pokvarjeni gospodi. Pri pravih kmetih in njihovih nesebičnih prijateljih nikoli. Kaj je to »pokvarjena gospoda«, bomo o priložnosti razložili. Zanimivo pa je, da danes hočejo biti kmetje tudi tisti, ki jim je bila prej beseda »kmet« psovka. Saj to vidimo in razumemo iz poslednje dobe, ko so se vsule na svet razne zaščite, posebno tudi kmečka zaščita. Toliko jih je, da postajajo že same sebi nevarne. Baš v kmečko zaščito pa silijo tudi taki, ki je niso vredni ne potrebni. Tako bomo kmalu imeli mnogo več kmetov ko pravih kmečkih domov.

Število prijateljev »dobrega kmečkega ljudstva« se sploh neverjetno množi. Tem bolj čim bližje so kake pomembnejše volitve. Morda še letos ali drugo leto, ko poteče »štiriletka« sedanjih narodnih poslancev, bomo dočakali nove volitve za narodno skupščino. Če se ne pripeti kaj drugega. Razboriti kmečko-delavski ljudje se izprašujejo, komu naj zaupajo svojo usodo. Odgovor ni težek: **sami sebi!**

Mladi gospodar svobodnjak **Stanko Ilijaž** z Bizeljskega je razpravljal o tem vprašanju v »Edinosti« od 16. julija t. l. z jasno in toplo besedo, da ni nobenega dvoma več o tem. Njegova razsodna misel bo sčasoma prešinila vse poštene in zavedne podeželske ljudi in jih povedla iz črnega mračnjaštva v svetlejše čase. Njegova zahteva: **»Proč s krivimi preroki!«** nam vliva nove nade in novega poguma. Led je tudi na tem koncu prebit. Takih glasov želimo slišati več še od drugih. Vzemi navedeno številko »Edinosti« še enkrat v roke in preberi pogumni klic gospodarja svobodnjaka z Bizeljskega na novo, da boš boljše razumel veliko razodetje! **Sotiski.**

Upravičena zahteva staršev:

Ne zastrupljajte mladine!

V naši državi imamo problem, ki še čaka svoje nujne rešitve. Ta problem je vprašanje uspešnega pobijanja zakotne literature, ki po kanalih svobodne kolportaže dnevno, tedensko in mesečno pošilja med narod svoj strup in tako uničuje najdražji zaklad naroda — mladino. Pohlep po denarju in velikih nakladah je tisto gibalo, ki daje izdajateljem raznih zakotnih »pripovednih« časopisov in kriminalnih ter seksualno-patoloških šundromanov vedno novega bodrila. V Zagrebu, Beogradu, pa tudi v Sloveniji, ne manjka takih »založnikov«, ki žalostno slovijo s tem, da zalagajo in ponujajo zlasti mladini šibkejših socialnih slojev kvarno čtivo. V to poglavje spada seveda tudi kriminalistični film, zlasti ameriški »kič«, ki bi ga morala naša sicer stroga filmska cenzura preganjati vse drugače, če hočemo, da mladostna kriminalistika ne bo beležila tako strašnih pojavov, kakor jih je zabeležila kronika v zadnjih tednih. V Zagrebu — to naj bo samo mimogrede omenjeno — je bil mlad vajenec umorjen od tovariša, ki je čital kriminalne romane založbe »Fantom« in v Bosni sta dva srednješolca napadla neko učiteljico v železniškem vozu med vožnjo natančno v smislu zločinske romantike, ki sta jo zajela iz sličnega produkta zakotne literature. To sta le dva slučaja in statistika niti ne more povedati, koliko bridkosti in gorja prizadeva šundliteratura staršem tistih otrok, ki so padli v njeno mrežo. Spočetka se porajajo v glavah razgretih fantastov morda še kake nedolžne avanture, kakor beg z doma itd., so pa tudi slučaji, kjer vodi pot iz kvarne knjige naravnost v zločin.

Ko obravnavamo to kočljivo vprašanje naše moralne sanacije, se pa nehote moramo ustaviti tudi pri vprašanju moralnih dolžnosti državne cenzure. Notranje in pravosodno ministrstvo sta poklicana, da zastavita ves svoj vpliv glede preventivne cenzure mladinskega čtiva, zlasti pa tistih časopisov, ki kot nepolitični perijodični listi objavljajo edinole nadaljevanja raznih plehkih romanov in povesti brez vsake najmanjše literaturne vrednosti. Gre večinoma za slabe prevode iz drugih jezikov, pri čemer niti slovenščina niti hrvaščina ali srbščina dotičnega »literarnega« časopisa ne odgovarja pravilom beletrizma. Smo torej mnenja, da bi morale založbe ali založniki čtiva te vrste predložiti svoja izdanja v preventivno cenzuro, ki bi jo pa vršili literarno delujoči priznani pedagogi na sedežu dotičnega državnega tožilstva, in sicer kot posvetovalni organi in lektorji. Le na ta način bo mogoče odsekati hidri šundliteratura večino glav in onemogočiti raznim špekulantom, med katerimi ne manjka seveda tudi krivonoscev, njih umazano početje. V tem slučaju bi cenzura v vsej njeni ostrini blagodejno vplivala na moralno ozdravljenje našega naroda, zlasti pa mladine. Uvajanje take cenzure za mladostno spisje iz nepoklicanih peres ne pomeni nikake »reakcije«, ne, to je klic tisočerih očetov in mater, ki jim ogroža šundliteratura njih deco — up in bodočnost našega naroda. —o.

Taborski znaki in izkaznice

Taborski znaki in izkaznice so gotove. Imeti jih bo moral vsak, ki se hoče poslužiti četrtinske vožnje, kakor tudi vsak drugi udeleženec tabora, ker velja znak in izkaznica kot vstopnica na vse prireditve tabora. Krajevni pripravljalni odbori naj nam zanesljivo do 1. avgusta pošljejo število prijav in naj še dodajo približno število naknadnih prijav, da jim bomo mogli poslati zadostno število znakov in izkaznic. Izven Slovenije se dobijo znaki in izkaznice v vseh pisarnah Putnikov v državi ali pa se naročijo direktno pri Odboru za proslavo 20-letnice Jugoslavije v Mariboru, Slomškov trg 6. Ponovno povdarjamo, da mora vsak udeleženec imeti znak in izkaznico.

Četrtinska vožnja

Generalna direkcija železnic je spremenila rok veljavnosti četrtinske vožnje cene za udeležnike proslave tako, da velja vozna ugodnost za vožnjo v Maribor od 12. do 20. avgusta t. l., za povratek pa od 14. do 22. avgusta t. l.

K mejniku pojdimo!

Po vsej Sloveniji so te dni zablesteli veliki slikoviti plakati.

Mogočen mejnik v državnih barvah čuva mlado lipo na meji in v senci narodnih zastav se vidijo vrhovi mesta Maribora.

K mejniku pojdimo!

Trdna meja — varna domovina!

Naročniki, dolžniki „Edinosti" morajo naročnino takoj nakazati, ali pa današnjo številko vrniti, da jih črtamo! Ć tai prošnjo uprave!

7 dni
domačih vesti

✱ **Petdesetletnico rojstva** je te dni praznoval predsednik vlade dr. Stojadinović. Domači in tuji tisk je ob tej priliki pisal o njegovem delu in uspehih.

✱ **Za 1. avgusta** napovedujejo prihod dr. Mačka v Beograd, kjer naj bi se ob tej priliki vršila večja konferenca predstavnikov Združene opozicije.

✱ **Več naših narodnih poslancev** bo pod vodstvom skupščinskega predsednika dr. Čirića odpotovala v Sofijo, kjer bodo obiskali bolgarske narodne poslance. Poročila ne navajajo, ali bodo obiskali samo vladne poslance ali tudi opozicijske.

✱ **Na Brezjah** je bil v nedeljo tabor slovenskih deklet, ki se ga je udeležilo po poročilih »Slovenca« 12.000 deklet. Na taboru je govoril tudi naš notranji minister dr. Korošec, ki je pozival dekleta naj prosijo Brezmadežno, da bo postala naša domovina edina, da bi prenehale vse razprtije.

✱ **Za konzula v Trstu** je bil imenovan Milan Radivojević, za konzula na Dunaju pa Radivoj Bojić.

✱ **V severnem delu Dalmacije** se je par dni mudil na obisku predsednik vlade dr. Stojadinović. V Splitu je imel tudi večji govor, ki ga je posvetil raznim vprašanjem. Glede hrvatskega vprašanja je dejal, da so pogajanja sicer mogoča, razven v treh točkah: o monarhiji in dinastiji, o narodnem in državnem edinstvu ter o spremembi ustave.

✱ **Znani narodni poslanec dr. Janko Baričević,** ognjeviti govornik v Narodni skupščini je, kot pravijo poročila, spet »presedlal«. Svojčas je izstopil iz JNS, zdaj se pa bojda spet vrača vanjo. Tudi nekaj.

✱ **Zvezi slovenskih zadrug** v Ljubljani je kmetijsko ministrstvo odobrilo zaščito. Odlog plačil za 6 let, od 19. maja t. l. dalje za obveznosti nastale od 27. avgusta 1937; obrestna mera za stare vloge 2%.

✱ **Živalske kužne bolezni.** V bohinjskih planinah, kjer se vsako leto pase na tisoče živine, sta se letos naselili dve nalezljivi bolezni: slinavka in šumeči prisad. Poginilo je že nekaj glav goveje živine. Edino uspešno sredstvo je cepljenje. Da bi se bolezen ne razširila, se pozivajo vsi živinorejci, naj vsak slučaj obolenja pri živini prijavijo živinozdravniku.

✱ **Jugoslovansko Primorje** bo v kratkem obiskala italijanska mornarica, ki ji pripravljajo svečan sprejem.

✱ **Produkcija zlata** znaša v naši državi letno okoli 3000 kg.

✱ **Na mednarodnem tekmovanju z letalskimi modeli** v Ljubljani so si priborili prvo mesto Angleži.

✱ **Iz Bosne** poročajo, da so se v gostih bosanskih šumah zadnja leta močno razmnožili medvedi. Za tamošnje kmetsko prebivalstvo so prava nadloga. Vdirajo v hleve in staje ter koljejo živino.

✱ **Za prihodnje leto** se baje obeta Mariboru radio-postaja. Tako vsaj pravijo poročila. V Mariboru je naravnost kričeča nacionalna potreba po radijski postaji, kajti postaja Ljubljana je tako šibka, da pač ne more »konkurirati« jakim postajam onstran meje, ki »gospodarijo« v Mariboru in vseh obmejnih dolinah.

✱ **Železničarsko združenje,** ki je pred tedni imelo v Sarajevu svoj kongres, je postavilo na dnevni red več važnih stanovskih vprašanj. Pereča je zlasti zahteva po zvišanju prejemkov železničarjev. Iz takratnega govora prometnega ministra pa je bilo razvidno, da sicer država upošteva zahteve železničarjev, da pa je treba vprašanje povišanja prejemkov urediti v celoti, torej za vse državno uradništvo. Tako bodo torej železničarji lahko spet čakali.

✱ **Naše državne železnice** nameravajo bojda naročiti v Nemčiji večje količine premoga, češ da ga je premalo pri nas. Ta vest se kaj čudno tolmači v gospodarskih krogih.

✱ **Za zgradbo vodovoda v Suhi krajini** je razpisana licitacija na dan 27. avgusta. Dela so preračunana na 2 milijona, 66.000 dinarjev.

✱ **Tobačna tovarna v Ljubljani** je odpustila večje število delavstva, ker bo opustila nadaljnje izdelovanje cigar. Za delavstvo je to hud udarec, saj bodo odpuščeni v sedanjem času le težko našli primeren zaslužek.

✱ **Nameščenci zavarovalnic** so se deloma že pobotali z delodajalci, deloma pa pri nekaterih zavarovalnicah še stavkajo.

✱ **Koliko je poljskega delavstva?** Po statističnih cenitvah je v Sloveniji okoli 250.000 do 300.000 poljskih in kmetskih delavcev. To veliko število tem bolj preseneča, ker je znano, da so med delovnimi sloji vprav poljedelski delavci, dninarji itd. največji siromaki, tako v pogledu zaslužka kot socialnega zavarovanja. Nujno potrebno bi bilo, da se nudi tudi temu delovnemu sloju zaščita v vsakem oziru, predvsem pa naj se že enkrat zanje uredi starostno zavarovanje in pa socialno zavarovanje.

✱ **Zakaj to nazadovanje?** Slovenske združene mlekarne so pred vojno sprejemale od svojega članstva več nego 10 milijonov litrov mleka ter ga 6 milijonov prodale že kar v svežem stanju. Sedaj ga sprejemajo samo še okoli 7 in pol milijona, svežega pa prodajo jedva 3 milijone.

✱ **Sedmi »Mariborski teden«** bo letos v dneh od 6. do 15. avgusta. Odobrena polovična voznina po železnicah velja od 4. do vključno 17. avgusta.

✱ **V Dalmaciji** tožijo letos nad precej nepovoljnim tujskim prometom. Dalmacija je spričo obetajočih obljub, zlasti iz Nemčije, pričakovala prav letos rekorden obisk. Podoba pa je, da se obljube niso izpolnile. V letoviščih v Sloveniji je boljše, ponekod celo prav dobro. Pravijo pa, da so zlasti Židi zelo številni.

✱ **Učiteljstvo** iz cele države bo imelo svoj redni letni kongres od 20. do 23. avgusta v Zagrebu. — V posameznih banovinah pa so že bili občni zbori banovinskih učiteljskih združenj. Na vseh zborih je učiteljstvo postavilo ponovno svoje zahteve glede izboljšanja položaja, uvedbe učiteljske stalnosti, ukinitve celibata za učiteljice itd.

Utrjujmo svojo narodno zavest!

Nehajmo neplodno igro klerikalcev in liberalcev — Trdna narodna zavest je naše največje orožje

Niti zgolj svetovna politika v ožjem smislu besede, niti zgolj gospodarstvo, nobeno teh dveh samo ne določa usode nekega naroda. Vrsto vplivajočih činiteljev namreč bistveno otvarja in zaključuje vsak narod sam. Prepogosto in preveč povdarjajoče dan za dnem ponavljamo mnenje, ki je postalo že nekak princip, češ, da so male države nesamostojne in da je njihov obstoj vedno odvisen le od zadržanosti velesil. Res je, da je to načelo deloma upravičeno, vendar pa v celoti ne velja in ga zato ne moremo ter ne smemo posplošiti. Sijajen primer za to trditev nudi Češkoslovaška. Razvoja 21. maja niso s svojimi nastopi odločile le Francija, Anglija in Sovjetska Rusija, temveč v vsaj enaki meri Češkoslovaška republika sama, ki je na temelju lastne obrambe pripravljenosti in vzorne zavesti svojega naroda dokazala silo, katera »metode presenečenja« ne dopušča in ji ne podlega. Tokrat se je določno izrazil alfa in omega narodnostnega razvoja: narodnostna zavest, se pravi, spoznanje pripadnosti k nekemu narodu, sodelovanje v njegovi rasti in zavest skupnega stremljenja ter reševanja vseh problemov, ki se kakorkoli dotikajo državnih, oziroma narodnih interesov. Dejstvo, da so se ob tkzv. mobilizaciji razen uradno vpoklicanih branilcev javljale še dolge vrste prostovoljcev, ki so na vsak način hoteli služiti državi v njenih najtežjih trenutkih, dejstvo, **da so se v hipu porazgubile vse svetovno-nazorske razlike in da so vsi od skrajnih desničarjev pa ekstremnih levičarjev stopili v eno vrsto z enakim ciljem, to pač dokazuje politično zrelost in izredno državljansko ter narodno zavednost, ki ju redke skupine zaslepljenih avtonomistov ne morejo zatemniti.** Podobno kakor 21. maja so izkazali Čehi in Slovaki svojo zavest tudi o priliki vsesokolskega zleta, ko je ves narod manifestiral za demokracijo in ko se je v mogočni ter iskreno doživljeni obliki vsesokolska prideditev izlila v eno samo himno slovanstvu ter s tem odgovorila čedalje hujši in vedno nasilnejši germanski ekspanziji. Kdor je zasledoval Češkoslovaško že pred mejnim 21. majem, zlasti pa po tem datumu, ki bi skoraj postal rojstni dan novega svetovnega klanja, je moral opaziti kar klasično podobo enotnosti češkoslovaškega ljudstva, enotnost, **kakršne ne more ustvariti noben diktat, temveč le globoko razumevanje za državne probleme in velika ljubezen do lastne zemlje.** Vprav Češkoslovaška je v teh poslednjih tednih jasno dokazala, kako važno vlogo more igrati v lastni »usodi« tudi mali narod sam; potrdila je sicer že mnogokrat preizkušeno, pa vedno znova pozabljeno resnico, da zgodovino poleg velikih osebnosti vodijo tudi visoko stvoječi narodi kot celote, katere na temelju objektivnega prepojanja lastnih potreb in moči soodločilno oblikujejo meje svojih držav ter v njih zunanjo ter notranjo politiko posegajo kot tvvorni činitelji. Že en sam prikazni primer pa je dokaz možnosti nadaljnjih primerov, ki postajajo tudi nujni zlasti v dobah nasilnega fašizma, hotečega razveljaviti in ubiti vodilo demokratičnih narodov: pravica zmaguje!

Ne le kulturna sorodnost in slična zgodovinska preteklost češkega ter slovenskega naroda, temveč tudi geopolitični vidik, ki kaže, čeprav pri Slovencih v mnogo manjšem obsegu, skupno nevarnost, nas sili, da se vprašamo po primerjavi tudi z ostalih strani. Pravilno bi bilo, da bi tudi mi s podobnim zanosom gradili svoje branike in izkazali enako potenco narodne zavednosti kakor češki narod. Vprav to poglavje pa je eno najbolj zanemarjenih točk našega eksistenčnega programa. Kar sami si vbijmo v meglene možgane, da nam zavoljo geopolitičnega položaja nekoč ne more uiti »pripravljena usoda«. Nehote moramo primerjati 12. marc in 21. maj, ki sta po resnici sicer zelo različna: V Sloveniji je bilo 12. marca mnogo mlačnežev, vdano pripravljenih in prepričanih, da se bo trebalo učiti italijanskega ali nemškega jezika, čeprav za to trenutno ni bilo nobenega povoda; v Češkoslovaški pa je 21. maja vse ljudstvo ohranilo mirno kri ter jasne glave in nikdo še pomislil ni, da bi se morda naj začel pripravljati na prilagoditev v neko novo državno obliko. Kajpada ločijo oba naroda važne razlike, ki jima dajejo različne možnosti, pa vendar ne morejo zakriti od omenjenih možnosti več ali manj neodvisni čut zavesti. Tako moramo ugotoviti dvojno sliko: na eni strani skrajno pomanjkanje, na drugi pa visoko stopnjo narodne zavesti. Pomanjkljiva narodna zavednost Slovencev je tudi rodila pravljico, ki zadnje mesece in še danes kroži od ust do ust: da nas je malo in bomo vprav zavoljo tega sčasoma utonili v tujem morju. Kako ostro to nasprotuje mnenju o optimističnem značaju Slovencev, s katerim se tako radi ponašamo! Morda smo pri tem pozabili, da resničnega značaja ne moremo spoznati ob kozarcu vina, ampak iz ravnanja poednica ali celote v velikih, resnih, odločilnih trenutkih; če pa bi po teh znakih sodili svoj narodni karakter, bi ga morali spoznati za pesimističnega v najbolj negativnem pomenu besede. Vedeti moramo, da je ta naša poteza bodočnosti škodljiva in da smo se o sebi motili vse doslej. Bajko o naši maloštevilnosti kot razlogu za poželjenja močejših sosedov in za nekako že vnaprej določeno neugodno prihodnost naroda moramo odločno zavreči, kajti ni se rodila na stvarni, utemeljeni podlagi, tem več iz naše malodušnosti, prešibke zavesti, ali še točneje: zavoljo nezaupanja in nevere v lastne sposobnosti, v lastno življenjsko bitnost. Narod, ki je kulturno zrel in ki torej opravičuje svojo eksistenco, zaupa v sebe, ker je dognal, da so mu za življenje dani vsi potrebni pogoji. Takšen narod bo znal varovati svoje najelementarnejše pravice in ne bo, četudi je njegovo število še tako nizko, podlegel tujemu kulturnemu, gospodarskemu ali političnemu pritisku. Razvijal se bo vedno višje in bo tudi v neugodnih prilikah ostal živ dokaz gornje trditve.

Naša doba ne dovoljuje niti sentimentalnosti, niti nihanja na vse strani, marveč močnih in premočrtnih dejanj. Češkoslovaška nam je dala vzoren primer, iz katerega se bomo mogli mnogo naučiti. V našem novem položaju naglo raste potreba, da utrdimo svojo narodno zavest, da opustimo več kot sedemdeset let staro neplodno igro klerikalcev in liberalcev. Naše vrste morajo biti enotne in skupne, brez povešenih glav in že kar vnaprej upognjenih hrbtenic, katere »metodo presenečenja« še poenostavljajo. Prav močna narodna zavednost pa bo tudi temeljito korigirala pogrešno mnenje o usodi malih narodov ter bo načelno preoblikovala perspektive o razvoju in vlogi slovenskega naroda. dc.

Če že morate biti zagrizeni strankarji

Bodite vsaj spodobni strankarji

Naše uredništvo prejema v zadnjem času mnoge dopise, v katerih se zgražajo naši čitatelji nad strankarsko podivjanostjo, ki ogroža moralni in materijalni napredek našega naroda. Ta podivjanost se zrcali zlasti o priliki prireditev te ali one naših glavnih dveh svetovno-nazornih skupin. Mladi ljudje nosijo v srcih sovraštvo do lastnega brata ali sestre, ker dotični pač ni istih misli. Ponižujoče psovke, pljunki in čestokrat tudi pest naj bi bili neka »dokazilna sredstva«, v resnici pa tisti, ki se tega poslužujejo, niti ne vedo, kako zelo žalosten je ta pojav in kako malo haska ima od takega postopanja njih lastni tabor.

Upravičeno se moramo vprašati, ali ta slika našega podeželja še odgovarja življenju, ki ga moramo Slovenci živeti že radi pokrajinske lepote naše prelepe domovine. Slovenija nima bogatstva — v kolikor ga je, je malone vse v tujih rokah —, smo večinoma narod kočarjev, maloposestnikov, delavcev, obrtnikov in razumnikov, toda eno le imamo in tega nam nikdo ne more vzeti: lepoto naših gora in dolin, vinogradov, travnikov in leh. Zakon narave pa je tak, da pokrajina skozi tisočletja oblikuje in požlahtnuje kulturno duševnost naroda, ki prebiva v okviru dotične pokrajine. Naša domovina nam zato nalaga, da se tudi duševno približujemo njeni lepoti in da bomo na ta način tvorili harmonijo z njeno lepoto. Pojavi srčne posurovelosti in strankarske zaslepljenosti se kaj malo podajajo okviru lepote naše Slovenije. Kako naj zahtevamo, da nas upoštevajo drugi narodi, če ne znamo niti samih sebe upoštevati?! Res je sicer, da ne moremo vsi pod marelo enega samcatega svetovnega naziranja, toda ena sama zahteva je, ki je ne sme nikdo preslišati: **Bodimo kulturni ljudje!** Različno gledanje na dnevno politiko, kulturne probleme in slično nas ne sme tako daleč razdvojiti, da postaja ta razdvojenost že prava atomizacija poslednjih drobcev skupne nacionalne moči in vodi v moralni propad.

Zavejmo se že enkrat vse težine naše sedanjosti in njene problematike. Zavedajmo se, da nismo sami na tem božjem svetu. Ali res ne moremo preboleti »klerikalizma« in »naprednjakarstva«, **ali res ni nobenih vezi, ki bi nas vezale vsaj v usodepolnih trenutkih narodnega obstoja?** Ob dvanajsti uri rotimo vse tiste, ki jim usoda naroda še niso prazne marnje, da se otresemo strankarske zaslepljenosti, ter da najdemo ono, kar Angleža odlikuje po njegovi »fairness«. **Biti toleranten napram drugim in zahtevati toleranco napram samemu sebi: to bodi prva in glavna dolžnost nas vseh!**

—ž.

Posebni vlaki

Poleg rednih vlakov bodo vozili dne 13. in 14. avgusta posebni dopolnilni vlaki v Maribor. Točen vozni red teh vlakov bomo mogli objaviti zadnji teden pred taborom, ko bomo imeli že vse prijave v rokah. Zaprosili smo za dopolnilne vlake za dan 14. avgusta na tak način, da bi se udeleženci isti dan lahko pripeljali iz najoddaljenejših krajev Slovenije zjutraj v Maribor in se nato zvečer in ponoči vračali nazaj. Ako bo zadosti prijav za take dopolnilne vlake, bodo isti vozili z Jesenic, z Rakeka, iz Murske Sobote, iz Brežic in po strankih progah. Da pa moremo ta promet urediti, ponavljamo svojo prošnjo za točne prijave.

— —

Maribor se pripravlja na slavnost!

V Mariboru vlada že veliko vrvenje priprav na velik narodni praznik. Okrasitveni odbor je zamislil kar najbolj slikovito okrasitem mesta od glavnega kolodvora, po Aleksandrovi cesti, Glavnem trgu, državnem mostu in vse do zborovalnega prostora. Istočasno pa vabimo tudi vse hišne posestnike, da že sedaj mislijo na to, kako bodo okrasili svoje domove. Maribor naj številne goste, ki pridejo te dni na Narodni tabor, sprejme v prazničnem okrasu!

— —

Narodu ne bo težko izbirati

Te dni se je mudil na obisku v Dalmaciji ministrski predsednik dr. Stojadinović. V Splitu je imel na konferenci JRZ obširnejši govor o zunanji ter notranji politiki in glede volitev dejal, da bodo najkasneje čez leto dni ter da takrat narodu ne bo težko izbirati. Tozadevno je izjavil:

»Zdi se mi, da tokrat narodu ne bo težko izbirati med nami in opozicijo. Mi imamo za seboj tri leta dela. Mi imamo za sabo tri leta uspehov in naše oči sedaj niso več uprte v preteklost, temveč v bodočnost. Zato bo treba izbirati med nedelavnostjo in delom, med neuspehom in uspehom, med preteklostjo in prihodnostjo.

Tedensko zrcalo

Kaj pa pri nas?

Češkoslovaška vlada je sestavila besedilo statuta o narodnih manjšinah, iz katerega je razvidno, da bodo dobile narodne manjšine najširše gospodarske ter kulturne avtonomije, ali po naše »samouprave«. Češkoslovaška vlada se torej nič ne boji, dati svojim manjšinam širokih pravic v demokratičnem smislu. — Tudi pri nas se že leta in leta govori in spet govori o samoupravah in njih pravicah. Žal, od govorjenja nismo prišli še nič dalje. Pri nas še vedno poje svojo zmagovito pesem naš priznani centralizem. Če bi vsakdo, ki je že govoril in obljubljal samouprave, bil dolžan tudi podpisati menico, bogme, koliko konkurzov bi že bilo pri nas. Narod pa seveda čaka in čaka. To je res imenitno, da je naš narod tako dobro in lepo vzgojen ter da mu je tako globoko v dušo vcepljena miroljubna lastnost čakanja in pričakovanja. Ko bi te lastnosti ne imel, bi se pri nas prav gotovo ne moglo toliko govoriti in toliko brezobvezno obljubljati. Možje so po našem samo oni, ki so res mož-besede in ki se ravnajo po načelu: in beseda je meso postala!

Resnica bode v oči

Pred nedavnim je bil v Berlinu mednarodni letalski kongres z letalsko razstavo. O samem kongresu in razstavi je nemško časopisje zelo mnogo poročalo. Nikjer pa ni bilo zaslediti niti vrstice, kako da so bile takrat porazdeljene nagrade. Vsi smo takrat mislili, da je brez dvoma pobrala vse nagrade in zlate ter srebrne kolajne, seveda, Nemčija.

Zato tembolj presenečajo poročila, ki prihajajo šele sedaj v javnost, seveda ne potom nemškega časopisja. Na tej mednarodni letalski prireditvi je dobila prvo nagrado Anglija, drugo, tretjo in četrto pa sovjetska Rusija. Nemško časopisje je seveda ta uspeh zamolčalo. Zakaj taka vest bi brez dvoma zelo nepovoljno vplivala na nemško javnost, ki je vsepovsod tako vzgojena, da je vajena poslušati, da je Nemčija zmeraj prva in vodilna.

Za vse enaka pravica

Zadnje čase smo imeli priliko brati v časopisju, zlasti onem, ki je blizu vladnim krogom, o ugodnostih, ki so bile odobrene velikim industrijskim podjetjem, celo takim, ki so last tujega kapitala. »Kmetskemu listu« se to ne zdi pravično ter predlaga, naj se tudi kmetskemu ljudstvu odobrijo različne ugodosti, ki jih navaja v naslednjem predlogu:

1. Oprostitev zemljarine za vsa pasivna kmetska gospodarstva. — 2. Carine prost uvoz vseh poljedelskih strojev in drugih potrebščin (umetnih gnojil, orodja, blaga, tkanin), v kolikor so potrebni pasivnim kmetijam. — 3. Najsiromašnejši kmetje, bajtarji in kmetski dninarji naj se oproste vsah davkov in dajatev toliko časa, dokler si tako ne opomorejo, da bodo lahko ta bremena prenašali brez ogrožanja lastnega obstoja. — Vse tiste kmetske ljudi, ki kljub volji do dela in sposobnosti za delo ne morejo niti sebe niti svojih preživljati z delom, ker ga ne dobijo, je treba, zaposliti pri občekoristnih investicijskih delih: pri gradnji cest, regulaciji rek, osuševanju močvirij, pogozdovanju goličav in sploh ustvarjanju takih vrednot, ki jih posameznik ne zmore, ki pa so za splošnost nujne in neobhodne potrebne.«

Opozicija proti dr. Mačku

Na Hrvatskem pripravljajo ustanovitev takozvane »Radićeve stranke«. Kot ustanovitelja se imenujeta Vladko Radić, sin pokojnega Štefana Radića in pa prof. Maštrović, izdajatelj znanega kmetskega tednika »Dom«, dočim izdaja Vladko Radić tednik »Narodni val«. Ustanovitev »Radićeve stranke« je naperjena proti sedanjemu vodstvu hrvatskega pokreta. Novo gibanje izjavlja, da hoče voditi svojo politiko po načelih pok. Štefana Radića. Sedanjemu vodstvu namreč očita, da se je hudo oddaljilo od načel, ki jih je svojčas zastopala Hrvatska kmetska stranka pod Radićevim vodstvom. Seveda je vprašanje, koliko uspeha bosta imela mladi Radić in prof. Maštrović. Pojav pa je vsekakor zelo zanimiv, saj odkriva, da je tudi v vrstah hrvatskega gibanja »opozicija proti opoziciji«.

Kljub črni nehvaležnosti

Naši čitatelji vedo, kako bridko sedanji nemški režim preganja Žide. Židje pa so kljub temu čudni ljudje. Namesto, da bi se zaradi tega jezili, gredo nemški politiki prav lepo na roko. Celjska »Nova doba« piše o tem naslednje:

»Zakaj Nemci tako neizprosno preganjajo Žide. Nedvomno zato, ker vsi Židje z malimi izjemami povsod v Jugoslaviji govorijo nemško, dopisujejo poslovno trgovsko samo nemško in delajo vse napore, da bi s takim svojim ravnanjem širili v svetu slavo in moč nemškega jezika in dokumentirali veličino nemškega kulturnega in jezikovnega območja med slovanskimi narodi, kjer tako nemoteno živijo, služijo in uživajo vse pravice, da, celo privilegije.«

Kaj pravi k temu ljubljanski „Slovenec"

Naši čitatelji se še spominjajo polemike, ki je nastala med ljubljanskim »Slovencem« in našo »Edinostjo« zaradi ljudske fronte. Poslej nismo več čuli o ljudski fronti. Zato nas je tembolj začudil velik članek v graški »Tagesposti« o »čedalje večjih simpatijah Vatikana za ljudsko fronto«. Močno nam je žal, da čitateljem ne moremo postreči s celim člankom iz »Tagesposte«, ampak objavljamo samo naslednji odlomek, ki pravi:

»Vatikan kaže odkrite simpatije za francosko ljudsko fronto, ki so se manifestirale zlasti ob priliki lanskega obiska kardinala in državnega tajnika Pacellija v Franciji, ki pa so bile v zadnjem času še ojačene z mnogimi drugimi izrazi naklonjenosti. Različni italijanski listi so v zadnjem času naslovili na Vatikan zelo ostre besede. »Critica Fascista« piše celo o »vključitvi katolicizma v ljudsko fronto«, ki se opaža v Franciji. List obsoja »odkrito simpatično zadržanje različnih cerkvenih dostojanstvenikov nasproti boljševiškemu sistemu, »Popolo d'Italia« je zavzel na podoben način stališče proti »ljudskofrontaškim« tendencam Vatikana. Najostrejšo odklonitev političnega kurza svete stolice pa je iznesel list »Regime Fascista«, ki napada med drugim zelo ostro vatikanski organ »Osservatore Romano«, ker je ta katoliški list branil neko Židom naklonjeno knjigo. Fašistični list odklanja to stališče vatikanskega organa z besedami: Naše katoliško čustvo je močno pretreseno!«

Kaj pravi sedaj »Slovenec« k temu odkritju italijanskega časopisja? Mu je sedaj mar jasna zagonetka, zakaj je bil pariški kardinal Verdier med vsemi cerkvenimi odličniki deležen vsepovsod najtoplejših simpatij in navdušenja? Zakaj molčite? Branite vendar samega sebe in Vaše vrhovno vodstvo? Povejte vendar nekaj italijanskemu časopisju ter nikar ne puščajte slovenskega naroda v dvomu, če je mar res, kar piše italijansko časopisje?! Zakaj dvom je najhujša bolezen!

Vsa Slovenija praznuje 20-letnico Jugoslavije v Mariboru

na jubilejni razstavi od 6. do 15. avgusta
na velikem narodnem taboru 14. avgusta

Za narodni tabor je dovoljena četrtinska vožnja na podlagi povabila, katerega bo odbor v Mariboru poslal vsem občinskim pripravljalnim odborom in pisarnam Putnika, takoj ko prejme prijave udeležencev. Zato se v Sloveniji čimprej prijavite pri občinskih pripravljalnih odborih, izven Slovenije pa v pisarnah Putnika ali direktno Odboru za proslavo 20-letnice Jugoslavije v Mariboru, da Vam pošlje vabilo pravočasno. Posamezniki, društva in organizacije ter občinski pripravljalni odbori zberite prijave še ta teden.

Bratje in sestre! *Pridite v Maribor!*

Odbor za proslavo 20-letnice Jugoslavije v Mariboru

Mariborski problemi:

Beseda za naše obrtništvo

Naše obrtništvo preživlja v sedanjosti zelo težke čase. V mnogih panogah obrtne delavnosti je nastal velik zastoj vsled industrijalizacije, tako na primer v čevljarstvu, krojaštvu in še nekaterih obrtih; velik udarec pa je zadobila obrt zaradi večletne gospodarske krize, ki je bila obenem vir zadolženosti, nelojalne konkurence, pomanjkanja naročil itd. V zadnjem letu je opažati, da se obrtna delavnost za malenkost dviga, pa tudi to le v nekaterih redkih panogah, dočim se večina obrtništva še vedno lovi spričo visokih davščin, materijelnih stroškov itd. za svojo eksistenco. Težnje našega obrtništva so bile iznešene v mnogoštevilnih resolucijah pristojnih obrtniških organizacij že tolikokrat, da bi pomenilo vodo nositi v Dravo, če bi jih še ponavljali. Toda ena izmed teh zahtev je take lokalne narave, da jo moramo ponoviti.

Gre za našo moško kaznilnico, ki v svojih delavnicah konkurira stoterim obrtnikom na način, ki se s principom državnega podpiranja obrti kot ene izmed narodno gospodarskih panog prav nikakor ne ujema. Znano je, da so kaznjenci tudi pred svetovno vojno izdelovali metle, krtače in slično, kar so kaznilnice potem vrgle na trg oziroma v prodajo. Toda v mariborski kaznilnici izdelujejo danes obleke za velik del državnega uradništva, izdelujejo pohištvo, čevlje itd., vse to po tako nizkih cenah, da svobodna obrt s svojimi stroški taki »konkurenci« absolutno ne more do živega. Ker smo objektivni, smo tudi mnenja, da naj kaznjenci prav gotovo delajo in producirajo, toda njih produkt ne sme ogrožati eksistence svobodnih državljanov, ki morajo s svojimi davščinami povrh tega še vzdrževati kaznilnice kot državne ustanove. Nikdo nima nič proti temu, da kaznjenci na pr. popravljajo državna poslopja, vojašnice itd., da izdelujejo predmete, ki jih država potrebuje za svoje ustanove in ki bi jih hotela dobavljati za lastne svrhe po znižani ceni.

Sedanje stanje je le dokaz, da gospodarska politika naših kaznilnic ne sloni na načrtnem gospodarstvu in da se zlasti ne vpoštevajo interesi narodnega gospodarstva, s katerim prihajajo na ta način v navzkrižje. Princip naj bi bil, da se v moških kakor ženskih kaznilnicah izdeluje samo ono, kar država potrebuje v velikem za svoje potrebe. Mislimo tu na zaboje za tobačne in državne sladkorne tovarne, na izdelovanje vreč, metel in krtač za železniško in poštno upravo itd. Vse tisto pa, kar spada v delokrog svobodne obrti, naj kaznilnice opuste, da bo obrt lažje pridobila naročil, s tem zaslužka in možnosti za preživljanje. Gre za davčne objekte, ki jih je treba rešiti in tega se naj zavedajo tudi tisti merodajni krogi, ki imajo v gospodarskem oddelku pravosodnega ministrstva glede kaznilnic odločujočo besedo. Mariborsko obrtništvo pa svoje upravičene borbe glede ukinitve tega stanja tako dolgo ne bo končalo, dokler ne bo zmagalo na vsej črti, sebi in državni upravi v najboljšo korist.

—xy.

— —

Človekoljubnost človekoljubnih ustanov

Rešilna postaja: Pred nekaj dnevi se je zastrupila v okolici Maribora neka žena z lizolom. Ko sem to videl sem tekel k neki ugledni tvrdki ter jo poprosil, da telefonira na rešilni oddelek v Maribor, saj je bila pomoč nujna in zdravnik dosegljiv le v par urah.

Telefonični pogovor, ki se je tu razvil z rešilno postajo je vreden, da se ga ovekoveči kot prispevek k študiju naših humanitarnih ustanov. Ime one nesrečne žene sem k sreči vedel. Toda neizvestnost odgovora, ali je zavarovana pri bolniški blagajni, bi skoraj obrezuspešil celoten podvig. Nato se je ljubeznivo zahteval nacionale bolnika in kot predpogoj, da se izvrši prevoz v bolnišnico, predhoden polog 180 din.

Vprašam se če ni dotična gospodična pri telefonu rešilne postaje iz človekoljubnosti prekršila predpise, ko se je zadovoljila z svečanim zagotovilom firme — moje jamstvo ni zadostovalo —, da bo mogel šofer rešilnega avtomobila takoj na licu mesta kasirati teh 180 din. Nato se je rešilni voz poslal in denar tudi kasiral.

Stvar je torej v redu.

Jaz pa sem se vprašal, kaj ako se ponesrečim na primer jaz in moja žena ne bi dobila kredita za 180 din pri navedeni firmi, da bi se rešilni postaji predhodno založilo za desetkilometrsko vožnjo rešilnega voza iz Maribora? Ali, kak uspeh te humane institucije, posvečene človekoljubju, bi se pokazal, ako bi se denarja pri prihodu na lice mesta ne založilo vnaprej? Potem bi se avto — odgovarjajoč predpisom — verjetno odpeljal zopet prazen nazaj. Ali ako dotična tvrdka, ki je klicala rešilno postajo, ne bi bila dosti dobra?

Dobro, da nisem reven; izgleda namreč, da revežu kljub vsem humanitarnim ustanovam pomoč ni dana niti v najskrajnejši življenjski nevarnosti.

Dr. I. R.

7 dni po svetu

☐ **Režim, ki ga je general Metaxas** kot šef vlade Grške uvedel po vzoru totalitarnih držav, bo te dni slavil svojo dveletnico.

☐ **Italijanski zunanji minister grof Ciano** in angleški veleposlanik lord Perth sta imela začetkom tega tedna dvoje pomembnih sestankov.

☐ **Bivši vladar kneževine Liechtenstein,** knez Franc I., je umrl v starosti 85 let. Kakor znano, je knez abdiciral lansko leto v korist svojega sina Franca Jožefa II.

☐ **Manifestacija za mir.** Mednarodna tiskovna zveza je poslala vsem svojim članicam oklic, v katerem prosi, naj članice v vseh državah nastopijo odločno proti pisanju, ki ogroža mir in hujska na vojno.

☐ **Praška vlada** je po tisku že objavila določila manjšinskega statuta. Tako sudetska nemška stranka kakor Berlin smatrata statut kot nesprejemljiv.

☐ **Anglija posega aktivno v sudetsko-nemško vprašanje.** Na prošnjo češkoslovaške vlade je angleška vlada zaprosila bivšega liberalnega trgovinskega ministra lorda Runcimana, da sprejme funkcijo posredovalca in svetovalca pri praških pogajanjih med sudetskimi Nemci in koalicijsko vlado. Runciman je poziv sprejel in bo prišel začetkom avgusta v Prago. Henleinovci so njegovo misijo z zadovoljstvom sprejeli.

☐ **Ameriški finančni minister Morgenthau** je imel pričetkom tega tedna v Parizu važne razgovore s francoskimi državniki.

☐ **200 bivšik nemških vojakov iz 16. bavarskega pešpolka** je obiskalo pred kratkim nekdanja bojišča v Franciji. Francoski bojevniki so jim priredili povsod ganljive sprejeme in bankete, na katerih je bilo obojestransko izgovorjenih več lepih zdravic v korist mirnega sožitja obeh narodov.

☐ **General Vuillemin,** poveljnik francoskega vojaškega letalstva, je prejel od maršala Göringa povabilo za uradni obisk v Berlinu. General Vuillemin bo odpotoval predvidoma 14. avgusta ter bo pri tej priliki pregledal vse naprave nemškega vojnega letalstva ter letalsko industrijo. Ta obisk je po mnenju pariških krogov velikega političnega pomena.

☐ **Konrad Henlein** bo baje zopet odpotoval v London, kjer namerava angleške politične kroge informirati o dosedanjem poteku pogajanj s češkoslovaško vlado.

☐ **Pater Andrej Hlinka,** ki je nedavno težko obolel, je kot rekonvalescent zapustil sanatorij. Obenem so bile demantirane vesti, da je Hlinka odložil vodstvo Slovaške ljudske stranke.

☐ **Obe španski vladi** sta sprejeli angleški načrt glede organizacije umika prostovoljcev.

☐ **Angleško-francosko prijateljstvo** služi miru, zato ga vsi dobri ljudje žele in pozdravljajo, je dejal francoski zunanji minister Bonnet te dni na shodu francoske radikalne stranke.

☐ **Rudolf Hess,** namestnik Hitlerjev, je imel v nedeljo v Celovcu velik govor na spominski slovesnosti v čast padlim in obešenim avstrijskim narodnim socialistom iz l. 1934. Dejal je, da so prav ti ljudje s svojim orožjem pripomogli k združitvi Avstrije in Nemčije. Dejal je še, da hoče Hitler in z njim vsa Nemčija mir, da pa se Nemci ne bodo dali od nikogar izzivati.

☐ **»Letalska garda«** se imenuje nova angleška organizacija letalskih prostovoljcev. Člani te nove organizacije, ki jo bo vodil letalski minister, bodo lahko moški in ženske.

☐ **Velike vaje sovjetske mornarice** napovedujejo v vodah Daljnega vzhoda. Te vaje so zamišljene kot demonstracija proti Japonski.

☐ **Delne nadomestne volitve za francoski senat** se bodo vršile 23. oktobra. Kandidiralo bo več ministrov.

☐ **Japonsko-francoska napetost** še ni popustila. Tokijski listi hudo napadajo Francijo, češ, da še kar naprej zalaga Kitajce z orožjem. Po mnenju Japoncev Francija tega ne bi smela storiti.

☐ **Albanski kralj Zogu** bo obiskal prihodnji mesec Jugoslavijo, Češkoslovaško in Madžarsko. Zogu pride z letalom v Dubrovnik, od koder bo potoval v Budimpešto.

— —

JNS-ariem prepovedane alkoholne pijače?

V poročilih o »velikih shodih« JNS beremo med drugim tudi to, da so oblasti prepovedale točenje alkoholnih pijač na shodih in posvetih JNS stranke. Ta praksa je, kot pravijo poročila, že stopila v veljavo.

Laško pivo in slovenski gostilničar

Starejši rod se še spominja na dobro »laško pivo«, ki so ga varili v Laškem približno pred polstoletjem in pozneje. Pivovarna v Laškem je potem prešla iz rok ugledne žalske Kukčeve rodbine, ki je imela svojo pivovarno tudi v Žalcu, na novo delniško družbo z vrhovnim poslovnim vodstvom v Celju. To vodstvo je bilo vse drugo, samo strokovnjaško ne.

Skromno slovensko »kapitalistično podjetje« je ravnalo pač po zgledu mnogih drugih podobnih podjetij: voditelji so »delali« ogromne dobičke, dokler so delnice izdajali in denar vkup spravljali, in zopet same izgube, ko so delnice nazaj jemali. Pisec teh spominov je imel v začetku tega stoletja — prvič in zadnjič v svojem življenju — nekaj prihrankov, ki jih je na prigovarjanje »dobrega prijatelja« malone docela naložil v tri delnice laške pivovarne. Pomislite, kakšno premoženje: 3 delnice z napisano (nominalno) vrednostjo po 100 kron je dobil po 220 kron, torej za 660 kron in plačal povrh še nekaj stroškov za to dobroto! To je bilo tedaj, ko so »delali« velike dobičke. Menda samo enkrat je prejel celo nekakšen delež na dobičku (dividendo), pozneje pa nič več. Že skoraj pozabljene »vrednostne papirje« mu je odkupil iz svojstvenega usmiljenja nekdo od poslovnega sorodstva kmalu po našem zedinjenju za »fajfo tobaka«. To je bilo takrat, ko so »delali« velike izgube. Tiste pivovarne že davno ni več, poslovni prijatelji so pa le prav lepo prišli na svoj račun. Saj jim je ostalo vse več ko zastonj. Čisto po židovsko. — Mimogrede bodi še povedano, da je pisec teh vrstic tudi danes delničar, in sicer delničar »Pohorske uspenjače« z eno delnico za celih 100 dinarjev. Tako si uboga slovenska para pomaga naprej z domačimi delnicami: da zbira in na kup nosi za — velike...

Danes je v Laškem bolj resna delniška zadeva. Pred sedmimi, osmimi leti so napredni slovenski gostilničarji ustanovili svojo Gostilničarsko pivovarno v Laškem. Pravijo, da je kakih 2800 gostilničarjev podpisalo delnice. To je dobra polovica vseh gostilničarjev v Sloveniji. Podpisati je lažje ko plačati. Mnogi so se obotavljali delnice plačati. Nemara večina podpisane glavnice je bila iztožena. Stroški za to bi redili precejšnje delavsko naselje.

Žilava vztrajnost vodstva pivovarne je zmagala. Pivovarna je že prilično urejena. Jeseni bomo bojda že pili laško pivo. Pa se oglašajo omahljivci, ki jih je morda med delničarji samimi največ. Po drugi strani vplivajo, pritiskajo in strašijo tekmovalci pivovarske industrije. V pivovarski industriji ni mnogo ljudi, pa so bogati, zato močni. Gostilničarjev pa je samo v Sloveniji na tisoče. Ako bi bili složni in edini, vsi za vsakega in vsak za vse, bi bili še večja, čisto nepremagljiva sila...

Kočljiva zadeva je — mislimo — precejšnja gospodarska odvisnost nekih gostilničarjev od dosedanjih dobaviteljev piva. Morebiti so jemali pivo na up in ga še niso plačali. Ali so jim dobavitelji uredili točilnice in hladilnice za pivo s pogojem, da jemljejo samo njihovo pivo. Ali še s težjimi pogoji. To so precej drage naprave, ki pa brez njih ne moreš biti. Take gospodarske odvisnosti in težjih pogodbenih obveznosti se ne more vsakdo na lepem otresti. Ne moremo oceniti, za koliko tu gre. Mislimo pa, da je treba to vprašanje dokončno rešiti, še preden priteče prvo laško pivo.

Mi nismo pozvani, da bi branili in pospeševali pivovarsko industrijo, pa bila od kogar koli in čigar koli. Moramo pa reči, da smo se razveselili podjetnosti gostilničarjev, ko so se odločili za samopomoč. Prepričani smo, da bodo zmagali s svojim dobrim, varčljivim in poštenim delom, ako bodo točili — prav vsi — dobro pivo samo iz svoje pivovarne. Ne samo delničarji, marveč tudi tisti točilci, ki danes še niso delničarji. Pa naj potem pride kar si bodi! Tekmovalci bodo nudili blago v slepo ceno. Izdajstva pa ne sme biti! Samo potem bosta gotovo zmagala dobro laško pivo in zavedni slovenski gostilničar.

Andrej Žmavc.

met. Sem spadajo poleg orodja tudi modra galica, rafija, umetna gnojila, cepivo in podobno. Ta posojila so torej pripravna tudi za kmetovalce, poškodovane po zadnjih povodnjih. Pojasnila dajejo zadružne organizacije ali Privilegirana agrarna banka.

Naše tržišče in cene

Les. V tej naši prevažni gospodarski panogi ni zabeležiti nobene živahnosti. Domač trg je povprečen, ker ni intenzivne gradbene delavnosti. Z izvozom v tujino pa je prav za prav čedalje slabše. Izvoz pada od meseca do meseca. V letošnjem juniju je padel za več nego 20 milijonov dinarjev nasproti juniju 1937.

Živina. Zaenkrat še nobenega izboljšanja. Ustavljen je tudi vsakršen izvoz v Italijo. Cene so bolj mlačne in deloma tudi nestalne. Debeli voli so se prodajali povprečno po 4—5.50 din, poldebeli 3.50—5 din, biki za klanje 3.50—4.50, plemenske krave 3.50—4.50, klavne krave 4—4.50, klobasarice 2.50 do 3.50, molzne krave 4—5, teleta 5—6 din.

Svinje. V tej kupčiji je stanje še vedno razveseljivo in trdno. Blago precej iskano. Povprečne cene: plemenske svinje 9—10 din, pršutarji 8—9, prašički 5—6 tednov stari 85—100 din, 7—9 tednov 110—150, 3—4 mesece 160—230, 5—7 mesecev 280—400 din, eno leto stari 700—830 din. Povprečna cena za kg mrtve teže 8.50—11.50, za kg žive teže 6.50—8.50 din.

Kože. Na drugem mestu obširnejše poročamo o razmerah v kupčiji s kožami. Poklicani in interesirani se bodo morali pobrigati, da se končnoveljavno uredi tudi to vprašanje.

SEJMI

31. julija: v Dolu pri Hrastniku, Marenbergu, Pilštanju, Slov. Konjicah.

1. avgusta: v Novem mestu, Pišecah, Trbovljah.

2. avgusta: v Ormožu, Ptuju, Dravogradu, Sv. Lenartu pri Slov. gor., Dolnji Lendavi.

3. avgusta: v Krškem, Ljubljani, Zagorju ob Savi, Celju, Ptuju, Trbovljah, Vidmu ob Savi.

4. avgusta: v Črnomlju, Mokronogu, Sv. Petru pod Sv. gor. z graščino Bizeljsko, Št. Ilju pri Velenju, Turnišču.

5. avgusta: v Krašnji, Krki, Mariboru, Črni, Lembergu, Zidanem mostu.

6. avgusta: v Brežicah, Celju, Trbovljah, Križevcih, Martjancih.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar 43.50, 1 nemška marka 14.50, 1 belga 7.50, 1 madžarski pengö 8.25, 1 francoski frank 1.30, 1 švicarski frank 10, 1 italijanska lira 2.20, 1 angleški funt 237.50, 1 čsl. krona 1.50.

Ali veste . . .

da se nahaja najdaljše pismo na svetu v Turškem narodnem muzeju? Pismo je dolgo devet metrov, široko sedem metrov in vsebuje neko poslanico perzijskega šaha »Solimanu Prekrasnemu«...

RADIO LJUBLJANA

Nedelja, 31. julija. 8: Vesel jutranji pozdrav (Radijski orkester). 9: Napovedi, poročila. 9.15: Z dobro voljo v novi dan (plošče). 9.45: Verski govor (g. prior Val. Učak). 10: Prenos cerkvene glasbe iz ljublj. stolnice. 11: Prenos promenadnega koncerta. 12: Otroška ura (Aetka Marička). 12.30: Vesel drobiž (plošče). 13: Napovedi. 13.20: Vesel opoldanski koncert (Radijski orkester). 17: Kmet. ura: Tako se s sadjem ne dela! (g. Franjo Kafol, sadj. ref.). 17.30: Za nedeljski popoldan. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura: Romantizem v srbski književnosti (dr. Ksenija Atanasijević, knjiž.) Beograd. 19.50: Operetni zvoki (plošče). 20.30: Pevski koncert gdč. Ksenije Kušej. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Kmečki trio.

Ponedeljek, 1. avgusta. 12: Slavne pevke pojo (plošče). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Zanimivosti. 20: Strauss: Donavska devojka, valček (plošče). 20.10: Starine iz naših krajev, ki so zdaj v tujini (g. dr. Rajko Ložar). 20.30: Prenos koncerta iz Dobrne. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Veseli napevi.

Torek, 2. avgusta. 12: Vsakemu nekaj (plošče). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Šramel »Škrjanček«. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Deset minut zabave. 20: Plošče. 20.10: Baročno slikarstvo (g. Jože Gregorič). 20.30: Slovenske narodne. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Nekaj pesmi iz zvočnih filmov (plošče).

Sreda, 3. avgusta. 12: Zvoki z vsega sveta (plošče). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. 18: Za razvedrilo (plošče). 18.40: August v naravi (g. Miroslav Zor). 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Kalman: Fortissimo (plošče). 20: Slovenski vokalni kvintet. 20.40: Koncert Radijskega orkestra. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne Nebotičnik.

Četrtek, 4. avgust. 12: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Salonski kvartet. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: 10 minut zabave (g. Franc Lipah). 20: Plošče: Lehar: Dežela smehljaja, potp. 20.10: Slovenščina (g. dr. Rudolf Kolarič). 20.30: Pevski koncert g. Marjana Rusa. 20: Napovedi, poročila. 22.15: Originalna švicarska godba (bratje Malenšek).

Petek, 5. avgusta. 12: Iz naše domovine (plošče). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Zanimivosti. 20: Chabrier: Espana, rapsodija (plošče). 20.10: Ženska ura: Konserviranje sadja, zelenjave itd. (ga. Simonič). 20.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaške Slatine. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Angleške plošče.

Sobota, 6. avgusta. 12: Vožnja neznanokam (plošče). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Vožnja neznanokam (plošče). 18: Vesel delopust (Radijski orkester). 18.40: Pogovori s poslušalci. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Pregled sporeda. 20: O zunanji politiki (g. dr. A. Kuhar). 20.30: VIII. večer muzikomedijantov. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Za dober konec (Radijski orkester). Konec ob 23. uri.

V borbi proti špekulaciji

Zadruga za nakup in prodajo kož

Cene kožam so v zadnjem času silno padle. Pred par meseci še so plačevali trtrgovci s kožami za govejo kožo nad 40 kg po Din 14.— za kg, danes Din 9.—, za goveje kože izpod 40 kg Din 13.—, danes Din 8.—, za telečje Din 17.—, danes Din 10.—, za svinjsko kože Din 11.—, danes Din 6.—. Cene kožam so torej za 36% do 46% padle. Nismo pa slišali, da bi s bilo v zadnjem času pocenilo usnje. Zategadelj posnemamo, da je povzročitelj padca cen samo špekulacija nekaterih, ki se hočejo na račun mesarjev na lahek način obogateti. Zanimivo je tudi dejstvo, da usnjarne v Ptuju plačujejo 1 Din dražje kože in jih še dovažajo v Maribor. Mesarji so vsled padca kož silno prizadeti in zategadelj se je na zadnji seji uprave Združenja mesarskih mojstrov resno razmotrivalo in tudi sklenilo, da si mesarji ustanovijo zadrugo za nakup in prodajo kož, kakor taka že obstoji v Beogradu. Zaprosilo se je že za pravila, ki se bodo prilagodila mariborskim razmeram. V kratkem se skliče sestanek vseh mesarjev, na katerem se bodo odobrila pravila in izvolil odbor in upamo, da bo pričela ta za mesarje važna zadruga čimprej poslovati. Upamo, da jo bodo vsi mesarji po svoji stanovski zavednosti krepko podprli. To je edina odpomoč proti onim, ki hočejo uničiti malega obrtnika, ki vestno izvršuje svoje davčne obveznosti napram državi. S tem pa se bo tudi pomagalo kmečkemu posestniku, ker ne bo treba pritiskati mesarju pri cenah živine vsled neopravičenega padca cen kožam.

Važna navodila za izvoz sadja v Nemčijo

Beograjski Prizad je izdal važna navodila glede izvoza sadja v Nemčijo. Navodila v glavnem vsebujejo naslednje točke:

Od kontingenta za leto 1938-30 v višini 1700 vagonov svežih jabolk za izvoz v Nemčijo brez Avstrije (Altreich) je zaenkrat dovoljeno izkoristiti kvoto 600 vagonov jabolk v razsutem stanju, in sicer za izvoz v času od 1. avgusta do 30. septembra. Pravico udeležiti se tega izvoza imajo vsi pooblaščeni izvozniki, ki so registrirani pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v smislu uredbe o kontroli sadja in sadnih izdelkov pri izvozu. Vsaka pošiljka mora biti opremljena z uradnim jugoslovenskim fitopatološkim potrdilom (da ni okužena od uši San Joce). Nemški fitopatološki pregled pa se bo vršil v naslednjih starih obmejnih postajah: Bodenbach, Libau, Mitterwalde, Oderberg, Passau, Reizenhein in Salzburg (na novi nemški prej avstrijski meji bo fitopatološki pregled šele pozneje organiziran). Prodaje se imajo vršiti na sledeče načine: 1. franko Bodenbach, Libau, Mitterwalde, Oderberg in Reizenhein; 2. franko jugoslovensko-nemška meja; 3. franko madžarsko-nemška meja. Pri prodaji na poslednja dva načina je treba pošiljke poslati preko Passaua ali Salzburga.

Vsaka pošiljka mora biti opremljena z izvoznim dovoljenjem Prizada. Izvozniki so dolžni zahtevati izvozna dovoljenja in tiskovine neposredno pred odpremo blaga in ne bodo dobili novega izvoznega dovoljenja, dokler ne dokažejo, da so prejšnja dovoljenja izkoristili.

Zaradi olajšanja izvoza v Nemčijo je Prizad razpisal naslednje izvozne premije: 25 din za vsakih 100 kg jbolk, 25 din za vsakih 100 kg grozdja in 10 din za vsakih 100 kg češpelj, in sicer pod naslednjimi pogoji: 1. izvoz se mora vršiti točno po pogojih Prizada; 2. izvoznik se mora zavedati, da blaga ne bo prodajal v Nemčijo po nižji ceni od cene, ki jo bo določil Prizad; 3. izvoznik se mora zavezati, da ne bo odobraval kupcu nobenih popustov v ceni, razen bonifikacije, ki bi bile določene z arbitražo ali bi jih določilo redno sodišče; nadalje mora vsako reklamacijo kupca takoj prijaviti Prizadu; 4. izvoznik načelno prizna Prizadu pravico, da vrši inkaso njegovih faktur in da na ta način kontrolira, ali je blago prodal po določeni ceni. Kdor bo prekršil katerikoli pogoj, izgubi pravico do izvozne premije, lahko pa se tudi začasno ali trajno izključi od izkoriščanja kontingentov za izvoz sadja v Nemčijo.

Posojila prizadetim od neurja

Društvo prijateljev Slovenskih goric v Ljubljani opozarja kmetovalce, prizadete zaradi zadnje povodnji Mure, da morejo pri Privilegirani agrarni banki dobiti posojila v zneskih 2000 din na podlagi menice z rokom dospetka enega leta po petodstotni obrestni meri, in sicer za nabavo naprav, orodja in drugih predmetov, neogibno potrebnih za kmetovanje. Menica mora imeti poleg podpisa dolžnika še podpise treh kmetov-porokov.

Posojila se izplačajo dolžniku, če si nabavi od nabavljalne zadruge ali drugih kmetijskih društev in izjemno od kakega solidnega podjetja dotični pred-

Pasji dnevi . . .

Po zimi tožimo, da je mraz in nas zares zebe, če smo slabo oblečeni in na pol obuti. Kdor je odet v debele kožuhe in volno, ni zlomek, da bi ga zeblo. Zato je zima le deloma osovražena. Ker je kurjava draga, se je priroda usmilila revežev. Že par let pošilja same mile zime, da greš skoraj že lahko v goli srajci in bos na sprehod. Kdo bi se bal nahoda? Torej je zima prav za prav zelo prijazen letni čas!

Ampak pasji dnevi! Zoper te nesrečne dni, ko še težko pes zdrži mnogoto sonca nad glavo, pa se je težko boriti. Nekdo je nasvetoval, da pojdimo v gozd. Ideja ni ravno slaba. Le zlomek je zopet, ker romajo tudi tja pasji dnevi.

Namreč navaden človek nosi vsepovsod pasje dneve s seboj. Če se psu slabo godi, govorimo, da živi pasje življenje. A tudi človeka ponižamo do pasjega življenja. Srečujejo drug drugega ljudje v teh zmešanih časih po gozdovih naših nesreč in nezgod in se pozdravljajo s stereotipnimi vprašanji, češ, kako se Vam neki godi. In odgovarjamo vljudno in kakor se spodobi: O, dobro, čisto po pasje!

Revež sme samo sanjati. Kmet sanja o dobri letini in o še boljši prodaji poljskih pridelkov, obrtnik o poginu veleindustrije, delavec o soudeležbi pri razdelitvi kapitala, uradnik o zvišanju plač. Vsem skupaj pa visi na nosu le ena želja: Da bi vsaj tako ostalo kakor je! In boje se toče ali povodnji: kmet, da ne bi še bolj stradal kot strada, obrtnik, da ne bi imel še manj odjemalcev, kot jih ima, delavec, da mu radi uim še bolj draginja ne bi rastla preko glave, kot raste te dni, in uradnik — eh, kdo pa o uradniku še govori? Uradniku se godi na vse zadnje še najbolj po pasje. Potem pa: spremlja ga stalna bojazen, da ne bi radi kake toče ali povodnje zopet ne pričel kdo ščipati mastne plače. Bog pomagaj!

Pasji dnevi so znak časa. Bodimo pametni in ne tožimo vsak trenutek, da nam je najslabše! Pasje življenje spada k dobi. Je celo nekakšen okras dobe. V zgodovini imamo priliko zaznamovati različne dobe. Zlati vek, srebrni vek, novi vek i. sl. Vek ali doba je vse eno. Pokramljaš tako ali drugače, se smeješ ali jočeš, naša doba je in bo ostala: pasja doba. Če bomo zelo, zelo skromni, pa smemo biti tudi zadovoljni s — pasjimi dnevi.

—din—

Častni predsednik narodnega tabora dr. Anton Korošec

Odbor Mariborskega tedna in Odbor za proslavo 20-letnice kraljevine jugoslavije sta skupno naprosila notranjega ministra g. dr. Antona Korošca, da je prevzel za vse prireditve častno predsedstvo. Prevzel je tudi častno predsedstvo Narodnega tabora in obenem tudi slavnostni govor. Kakor smo leta 1918 vsi Slovenci brez ozira na razlike mišljenja in političnega prepričanja enotno nastopili, tako tudi danes vsi kot en mož izpovedujemo v veliki skupni manifestaciji svojo zvestobo kralju in Jugoslaviji.

Odbor za proslavo 20-letnice Jugoslavije v Mariboru.

Odrežite in priložite vprašanju
Svetovalec „Edinosti"
odgovarja samo na vprašanja, ki jim je priložen ta odrezek!
„EDINOST" 30. julija 1938

Dopisi „Edinosti"

Po opustošenju po toči na Bizeljskem

Posledice opustošenja, ki ga je povzročila pred tremi tedni na Bizeljskem i. dr. okoliših katastrofalna toča, so dnevno bolj vidne. Okleščena trta je izgubila večino listja, ki je porjavelo in odpadlo ter v samoobrambi pognala nove poganjke. Kakor spomladi je nastavila tudi grozdičje, ki seveda ne bo dozorelo. Vse je bilo takoj po toči vnovič poškropljeno, ostalo obdelovanje pa se bo še izvršilo po navodilih, ki jih je v »Edinosti« objavil naš zaslužni in ugledni vinarski strokovnjak g. direktor Žmavc.

Tudi sadno drevje hiti z mladimi poganiki nadomestiti izgubljene mladice in veje. Koruzna polja so preorana in zasejana z ajdo, ki jo je dobavila kr. banska uprava in tako mnogim siromašnim vinogradnikom oskrbela vsaj delno nadomestilo za izgubljeni skromni košček koruznega kruha. Razen ajde je občina prejela tudi proste vozovnice za koruzo in iz sredstev denarne podpore nabavila koruzo po znižani ceni.

Za zbiranje prispevkov in organizacijo prehrane čez zimo se je sestavil iz vseh krajevnih činiteljev poseben odbor. Ta tudi zbira podatke v višini škode posameznim in v celoti. Od približno 1000 ha vinogradov, kolikor jih šteje bizeljska občina, je uničena večina popolnoma, ostanek deloma. Ako bi divji element ne uničil celotne letine, bi mogli letos računati na pridelek povprečno 25 hl na oral, torej približno 50.000 hl pridelka v skupni vrednosti najmanj 15 milijonov din. Ker pa je ogromna večina pridelka uničenega, škoda visoko presega vsoto 10 milijonov samo na vinski trti, ki je k vsemu temu še oslabljena za najmanj 2 leti in več.

Odpomoč je nujno potrebna. Skrbno obdelovanje vinogradov prihodnje leto bo zvezano z velikimi stroški; za kritje istih obubožani vinogradnik nima sredstev. Brezobrestno dolgoročno posojilo bi edino moglo rešiti uničenega vinogradnika, ki danes nima kruha, na zimo ne bo mogel obleči sebe in družine in je v veliki večini odvisen od podpore dobrih ljudi.

Nabiralna akcija za pomoč najbednejšim med bednimi je v teku. Naj ne bo nikogar, ki bi se ne odzval prošnji in prispeval po svojih močeh! Vsak najmanjši dar je dobrodošel ubogemu ljudstvu, ki ga je elementarna sila pahnila v skrajno obupno stanje! D.

Rogaška Slatina

Obrtna razstava v Rogaški Slatini. Od 1. do 15. avgusta 1938 priredi Društvo slovenskih obrtnikov v Rogaški Slatini razstavo pohištva in drugih obrtniških izdelkov. Razstava, ki obeta biti privlačna zanimivost ne-le za goste, temveč tudi za domačine, bo nameščena v prostorih banovinskega zdravilišča. Po zaključku razstave pa bo velika tombola obrtniških izdelkov. Obrtnikom želimo najboljših uspehov in upamo, da bodo posetili razstavo tudi iz drugih krajev!

Rajanje na Boču v nedeljo 24. t. m. je bilo prav fletno. Vsi udeleženci so bili zadovoljni in so našo lepo planinsko postojanko zapuščali z najtrdnejšim sklepom, da obiščejo Boč še večkrat.

Praznik sv. Ane, ki je pokroviteljica Rog. Slatine, smo proslavili v našem zdravilišču na slavnosten način. Rogaška Slatina je napolnjena do zadnjega kotička in smo glavne sezone prav veseli.

Jadranska noč. Prihodnjo soboto 6. avgusta t. l. bo priredila tukajšnja Jadranska straža tradicionalno »jadransko noč«. Prireditev se bo vršila zvečer ob pol 9. uri v veliki dvorani Zdraviliškega doma. Čisti dobiček je namenjen šolskim otrokom. Kakor znano, pošlje J. S. vsako leto otroke najvišjih razredov na 2—3 dnevni izlet na Jadransko morje. Tak izlet razširi otroku obzorje, ko vidi morje in lepe dele naše države, česar morda niti odrasli niso videli. Otroci in starši se vesele delovanja naše Jadranske straže!

Akademija Rdečega križa v nedeljo dne 31. julija 1938 se bo vršila ob pol 9. uri zvečer v Zdraviliškem domu. **Vstop z znakom R. K.**, ki se bo dobil pri blagajni, **prost.** Pobirali pa bodo prostovoljne prispevke!

Proslave 20-letnice Jugoslavije, ki jo pripravlja jugoslovanska obmejna trdnjava Maribor, se bodo udeležili tudi Slatinčani. Odbor se je v to svrho že sestal in posvetoval.

Sv. Jakob v Slov. gor.

V nedeljo 31. t. m. priredi naše Društvo kmetskih fantov in deklet tekmo žanjic in tekmo kolesarjev. Prireditev bo ob 3. uri popoldne, ko se pred hišo tov. Matjašiča formira povorka na tekmovališče. Za prireditev vlada v najširši okolici veliko zanimanje, kajti s prireditvijo mladina ne izkazuje le časti kmetskemu delu, nego obenem tudi manifestira za pravice kmetskega stanu. To nesebično in idealno delo kmetske mladine zasluži, da ga toplo podpremo!

Dol pri Hrastniku

Smolo so pred kratkim imeli trije ponočnjaki, ki so šli trkat na okno mlade žene. Vsa trojica seveda od velikega veselja, da jim je sreča naklonila priti do okna tiste sobe, kjer spi mlada žena, niso opazili, da stojijo na deskah, s katerimi je pokrita straniščna jama. Deske so pa vsled velike težine in slabega stanja popokale in s ponočnjaki vred popadale v straniščno jamo. Le srečno naključje je naneslo, da jim je nekdo priskočil na pomoč, drugače bi znala biti še kakšna žrtev. Najbolj interesantno pa je, da sedaj vsa trojica pravi, da do tistega večer se še v svojem življenju niso tako temeljito okopali.

Grm pri Novem mestu

Na **banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu** se prične novo šolsko leto začetkom novembra 1938. Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimi po 5 mesecev. To zimo, ki pride, se vrši samo II. tečaj. Letos se torej sprejemajo učenci **samo v celoletno šolo.**

Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se pridni, devoiij nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo po končanem šolanju ostali na kmetiji.

Lastnoročno pisane prošnje za **celoletno šolo**, kolkovane z banovinskim kolkom za din 10.— je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu čimprej, najkasnejše pa do 10. septembra t. l.

Prošnji je priložiti: 1. Krstni list, 2. domovnico, 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o urejenosti o onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 5. izjavo staršev odnosno varuha (banovinski kolek za din 4.—), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, 6. obvezna izjava staršev ali varuha (banovinski kolek za din 4.—), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa, da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev, 7. uradno potrdilo občine o velikosti posestva, o davčnem predpisu ter družinskih in premoženjskih razmerah staršev (kakor številčno stanje družine, posebno razmere. Koliko rede konj, goveje živine, prašičev in pod.)

Starost najmanj 16 let in najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku. Mesečna oskrbnina znaša od din 300.— do 75.— po premoženjskih in družinskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno vnaprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti pod 7. navedeno občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

Iz Kočevja

Nov udarec slovenskemu Kočevju. Dnevno časopisje je pred dnevi objavilo vest, da se v Kočevju postopoma ukine ekonomija Dijaškega doma in da je občni zbor gospodov, ki odločajo o usodi tega edinega dijaškega zavoda v Kočevju vzel na znanje poročilo, ki iz gospodarskih ozirov ni razveseljivo za porast nacijonalnih prilik v osredku kočevskega ponemčevalnega otoka. Ne samo to, žalostne in nevzdržne razmere, ki so se z ukinitvijo višje gimnazije v Kočevju iz leta 1935 ustvarile za nadaljnji razvoj ekonomije Dijaškega doma, so narekovale občnemu zboru nujno sanacijo nevzdržnih gospodarskih razmer, tako, da je moral v izogib nadaljnjim konsekvencam občni zbor sprejeti tudi predlog o prodaji vsega nepotrebnega inventarja iz Dijaškega doma...

Ni naša naloga, pa tudi ne naš namen, da bi se spuščali v kritiko dosedanjega gospodarstva pri Dijaškem domu v Kočevju, četudi smo globoko uverjeni, da bi se s pametno politiko pridobivanja gojencev iz kočevske gimnazije v oskrbo, dale izboljšati razmere, zaradi katerih je bila uprava Dijaškega doma primorana poslužiti se gori navedenih radikalnih ukrepov v svrho saniranja na videz »nevzdržnih« gospodarskih razmer. Mi smo že dolgo navajeni, da se v Kočevju sesuje v nič vse, karkoli je v zvezi s hotenjem za izboljšanje nacijonalnih prilik v Kočevju, torej v mestu, kjer se zlasti v poslednjem času razni agresivni in »lojalni« tujerodni državljani prizadevajo, kako bi njih potujčevalno delo šlo čim bolj v klasje.

Bolj ko gospodarski moment te nove okrnitve slovenskega Kočevja, nam je potemtakem pri srcu vse, kar bo v bližnji bodočnosti v zvezi s poslabšanjem nacijonalnih prilik v Kočevju. Znano je, kolik vzgojni pomen je zlasti v nacijonalnem pogledu imel ukinjeni kočevski Dijaški dom s svojimi številnimi gojenci ne samo na »nemško« ampak tudi na tisto Kočevje, ki je sem in tja le omahovalo v vprašanjih, pri katerih je bilo treba odkrito, pošteno in jasno dati odgovora za narodnostno pripadnost. In če je te najnovejše okrnitve slovenskega Kočevja le kdo vesel, so to kočevski Nemci, ki jim je trdnjava zavednega slovenskega dijaštva — koč. Dijaški dom — bila že od vsega početka v napotje.

Naše prosvetne oblasti so potemtakem le prepozno spoznale krivico, ki se je leta 1935 zadala slov. Kočevju z odlokom o postopni ukinitvi razredov višje gimnazije v Kočevju. Sluteč, da se ne izplača študirati na okrnjenem zavodu, ni iz mesta zbežalo samo dijaštvo iz višjih, ampak tudi iz nižjih razredov koč. gimnazije. Da so bile prerokbe o dalekosežnosti tega udarca na mestu, je pokazal letošnji zadnji občni zbor uprave Dijaškega doma, ki je bil najboljši merilec zavoženih razmer po ukinitvi višje gimnazije v Kočevju za splošno nacijonalno stanje tega jezikovnega otoka, kjer se naš človek bije za naš jezik in za našo pesem.

Nič ni pomagala samohvala, letošnjo pomlad kričana s strani tistih voditeljev koč. Slovencev, ki so se celo s plakati, izvešenimi na javni deski hvalisali o uspehih, ki so jih pridobili za slov. Kočevje z zopetno otvoritvijo 5. razreda gimnazije v Kočevju! Njih navdušenje je bilo prezgodnje, njih prerokbe preoptimistične. Ukinitev Dijaškega doma jim je vrgla v obraz bridko resnico, preko katere ne bodo mogli, namreč, da je bilo vsako posredovanje za novo pridobljene pravice, ki so bile v prejšnjih letih navržene Kočevju, samo poizkus popraviti zagrešeno politiko iz leta 1935, ki pa ni imel efekta.

Poslej bodo slovenski dijaki, kolikor jih bo sploh z novim šol. letom še ostalo v Kočevju, morali iskati oskrbo pri privatnikih. Koliko jih bo šlo v nemške družine, koliko se jih bo navzelo duha »gosposke rase«, vse to so vprašanja, ki bodo v bodočnosti neugodno odmevala iz našega Kočevja.

Naloga poklicnih činiteljev je, da bi posvetili nacijonalnemu razvoju Kočevja več pažnje in podpirali z javnimi zbirkami in drž. podporami razvoj slov. Kočevja, ne pa dopuščali, da se podira najmočnejša postojanka jugoslovenstva v Kočevju na način, kot smo ga opisali.

Še je čas, da se naše prosv. oblasti za slučaj zanimajo in priskočijo koč. Dijaškemu domu na pomoč. Za Kočevje morajo veljati druge mere kakor za mesta, kjer slovenstvo in jugoslovenstvo ni ogroženo. Z.

Kulturna obzorja

Komu služi kultura?

Nahajamo se v jubilejnem letu, ko proslavljamo 20-letnico naše svobode in neodvisnosti. Tu ali tam bo združena s proslavo tudi kulturna razstava, ki bo imela namen, da pokaže, kako smo kulturno napredovali, odkar smo na svoji zemlji svoji gospodarji. Res, na teh razstavah bo viden napredek, toda nekaj je, kar je potrebno, da se ne prezre, za bodoče pa popravi. Namreč, komu prav za prav služi kultura?

Že samo pogled na mestno in vaško kulturo nam da ogromno razliko. V mestu vidimo vso moderno kulturo v svojem razcvetu. Moderna gledališča, knjižnice, čitalnice, kina in šole so pač najboljša priča, da mestom ne manjka kulturnih dobrin. Toda ne samo to, da jih ne manjka, temveč še več. Vse te mestne kulturne ustanove podpira država, banovina, mesta sama in v njih nastanjen kapital. Na drugi strani pa je vas brez vsega, ali če je že kje kaj sličnega kot v mestih, je to vse tako odvisno, in gmotno v tako obupnem položaju, da se nikakor ne more govoriti, da služi svojemu namenu, res, koristno, ker ima prevelike boje za obstoj. Da bi pa dobila vas za svojo kulturo od kje kaj podpore, nato ni niti misliti.

Nastane sedaj vpraašnje, če je to pravično? Odgovoriti je treba takoj, da ni! Ni, in kako to, da ne? Odgovor je precej težak in marsikomu neprijazen. Vendar naj nas to ne moti, da bi ne našli resnice.

Potrebna je ugotovitev, da si mesta niti z državno, banovinsko in lastno podporo ne morejo vzdrževati svoje kulture. Zakaj ne? Že velik del državnih in banovinskih podpor daje vas. Dalje daje vas mestu ogromni zaslužek. Saj se kupuje še danes skoraj vse v mestih in s tem podpira mestne trgovce in podjetja, ker je skoraj vsa industrija v mestih. Denar se odteka iz vasi v mesta in njem se bogato obrestuje, toda ne v korist vasi, ampak njej v škodo in v korist mest.

Ker pa imajo mesta na razpolago kulturne dobrine in ustanove, je tedaj živahnejše kulturno življenje kot v vaseh. S tem pa še ni rečeno, da imajo mestni ljudje več smisla za kulturo kot vaški. Dejstvo, da ima meščanstvo več časa in prilike za kulturno delovanje, je neizpodbitno. Prav, zato bi bilo pričakovati, da bi bilo kulturo življenje v mestih še živahnejše in delavnejše kot je sedaj.

Na vaseh pa primanjkuje časa. Toda ne samo kmetu, ampak vsem, pa naj si bo to že delavec, obrtnik ali učitelj. Kdo dobro opazuje kulturno življenje v vaseh, ta pač ve, koliko je trpljenja in žrtev, preden se kaj naredi, kar mesta ne poznajo. Zato je zadnji čas, da priskočijo merodajni faktorji vaški kulturi na pomoč. Danes se nahaja tam, kjer je bila pred leti. Gospodarska kriza je ustavila vsak napredek. V vaseh živi pretežna večina našega naroda in naj mu zato tudi kultura služi, če bo kultura služila in dajala koristi tudi vasem, bo imel koristi ves narod. Danes pa temu ni tako in to je treba popraviti.

Naj bo naše načelo: **Kulturo se mora urediti tako, da bo služila celemu narodu, tako vasi kot mestu in da vas ne bo zapostavljena, kot je bila dosedaj!**

U-ič.

Slovenski gledališki problemi

Splitski igralski kongres, ki je te dni zaključil svoje delo, je v svoji resoluciji sprožil debato o nekaterih nad vse aktualnih problemih, ki se tičejo tako socialne plati igralskega stanu, kakor tudi poživitve naše gledališke kulture sploh. Samo želeti je, da bi našel pravo razumevanje pri tistih, ki so v to poklicani.

Če pričnemo najprej z idejno stranjo. Slovenci imamo dve državno subvencionirani gledališči. Repertoarna politika in igralski stil je pri obeh več ali manj klasično realističen, akademski. Tudi drugod je menda precej podobno: mladih puntarsko drznih eksperimentatorjev ne puščajo radi k državnim jaslim. Pri nas no, kar se tega tiče, še prav posebno oprezni in tako so šle mnoge sodobne ali, če hočete: moderne struje mimo nas. Tega seveda ne smemo vzeti preveč tragično: marsikedaj je bil tak konservatizem koristen, ker nas je obvaroval mnogih pretiranosti in izrodkov. Vendar moramo tudi upoštevati, da brez takih eksperimentov ni zdravega gledališkega življenja in razvoja. Če hočemo, da se naše državno gledališče ne izrodi v preveč umerjen in hladen akademizem, moramo skrbeti za pravi umetniško revolucionaren protiutež, ki bo kot antena lovil nova evropska umetniška gesla in miselne tokove ter jih presajal na naša tla. Diletantski odri za to ne zadostujejo, ker so kot odseki raznih društev bolj usmerjeni na iskanje materialnih sredstev kot na iskanje novih umetniških poti. Zdrav revolucionaren avantgardni teater bi bil za Slovence in njihovo gledališko kulturo potreben kakor veter v megli. Seveda nastane tu nebroj novih problemov o vzdrževanju in podpiranju takega gledališča.

Nič manj važna kakor stilna pomladitev bi bilo tudi vprašanje repertoarja, ki bi se pač dal nekoliko bolj aktualizirati. Čas, v katerem živimo, zahteva tudi od gledališča, ki je bolj kakor katera koli druga umetnost zrcalo svoje dobe, da se mu nekoliko prilagodi. Igrati danes iste salonske komade, kakor pred davnimi leti, ko še svet ni bil v taki trzavici kakor je danes, ni le nesodobno, ampak nasprotovanje bistvu gledališke umetnosti, ki mora zajemati iz preteklosti in sedanjosti.

Poleg teh temeljnih idejnih vprašanj je še nebroj takih, ki niso nič manj pereča. Organizacija gledaliških predstav po mestih, ki so izven akcijskega radija obeh naših poklicnih gledališč, bi pač zaslužila več pažnje. Treba je najit način, cenenih stalnih gostovanj, ali pa možnost samostojnega odra v okviru dramatičnega društva. Sem bi spadala tudi organizacija množice diletantskih odrov, ki bi se dali tesneje med seboj povezati.

Poseben problem, ki spada sem, je tudi stavba mariborskega gledališča. To ni vprašanje zgolj umetniškega razumevanja, ampak vprašanje narodnega prestiža tu na meji. In kaj pomenja narodni prestiž, smo se v prav zadnjem času mogli neštetokrat v vsej neprijetni ostrini prepričati.

jad.

„Miklova Zala" v Rušah

Nedeljska uprizoritev Sornikove dramatizacije stare narodne pripovedke o Miklovi Zali je imela mnogo pogojev, da postane resničen kulturni dogodek. Že razpoloženje tisočglave množice, ki je prišla iz bližnje in daljne okolice, posebno iz Maribora, da proslavi dvajsetletnico svoje svobode in neka narodna koncentracija, v katere znamenju se je prireditev vršila, je bila osnova, na kateri bi mogli doseči pri gledalcih neizbrisna in nepozabna doživetja.

Vzrok, da se je vse to razvilo v nekoliko konvencionalnem slogu narodnih veselic (v sicer najboljšem smislu te besede) gotovo ni toliko v morebitni šibkosti igralcev-diletantov, saj je bilo med njimi nekaj takih, ki so segali preko običajnega nivoja, da omenim le A. Medveda kot Mirka, V. Pečarja kot Žida Tresoglava in D. Jankovo kot Almiro, ampak v tekstu, ki bi kljub vsemu spoštovanju do starega prav lahko prenesel nekaj modernizacij bodisi v izrazu, bodisi v razpletu in zapletu. Mislim, da bi že same Ruše, brez ozira na goste, ki imajo vendarle več ali manj razvajen okus zaslužile nekaj literarno kvalitetnejšega in bolj življenjskega. Saj bi se tudi z naslonitvijo na isto fabulo dalo narediti precej več.

Režija opernega pevca Janka je skušala dati stvari čim več razgibanosti. Razen scen s Turki in mestoma premrtvih dialogov je potekla vsa predstava še dokaj živahno.

jad.

Prenos pozemskih ostankov romunske kraljice-matere. V slavnostnem sprevodu so bili prenešeni pozemski ostanki preminule romunske kraljice-matere v Cotroceni, kjer je bila tudi žalna maša. Pogreba se je udeležil tudi romunski kralj Karol s prestolonaslednikom Mihaelom. Na sliki vidimo romunskega kralja v ozadja, odet je v bel plašč s križem, poleg njega prestolonasledni Mihael.

Za dom in pridne roke

Materinstvo in vzgoja

Zakaj imamo slabo zobovje? Od materinega celotnega življenja že v dobi nosečnosti je odvisno zdravje otroka, katerega nosi pod srcem. Mati naj uživa samo take stvari, za katere ve, da bodo nudili pod srcem se razvijajočemu otroku vse one snovi, ki jih človeško telo potrebuje. Če tega sama ne ve, naj se posvetuje z zdravnikom ali pa naj vzame v roke zdravniško knjigo. So jedi, ki pospešujejo rast krvi, utrjujejo notranje organe ali pa vsebujejo snovi, na podlagi katerih se utrjujejo kosti, torej tudi zobje.

Ko se otrok rodi, je brez zob. Toda že je položen temelj njegovemu zobovju in ta temelj je treba dograjati vse do onega časa, ko zobki prikukajo na dan. Naj torej mati pri svoji, kakor pri otrokovi prehrani ne prezre onih jedi, ki nudijo oporo za rast dobrega in zdravega zobovja. Izogiba pa se naj vsakovrstnim ostrim jedem in štrupom.

Prava skrb za otrokovo zobovje pa se prične, čim se zobje pojavijo. Ko zobje prebijajo kožico, mnogi dojenčki zelo trpe. Neumno je takrat otroku čeljusti mazati z vsemi mogočimi priporočljivimi in nepriporočljivimi mazili po nasvetu vaških ranocelnic, ker mu lahko s tem več škodujemo na zobovju in želodcu nego koristimo. Če nastopi vročina, mu jo lajšamo kakor vsakemu drugemu bolniku, a usta mu izpirajmo s splošno znanimi zdravilnimi čaji. Saj traja to samo par dni, otrok bo že prestal. Le če je slučaj jako težak, da se pojavi previsoka vročina, zatok ali izpuščaji, se je treba obrniti na zdravnika, ker je to navadno znak, da izbijajo zobje na nepravem mestu.

Čim ima otrok prva dva zobka, že ju moramo negovati. Posebno na deželi je razširjeno mnenje, da do neke gotove starosti otroku ne smemo umivati zob. To so prazne babje čenče. Res je, da ni niti potrebno, niti mogoče, da bi dojenčku v prvi dobi drgnili zobke z zobno krtačico in praškom ali pasto, pač pa je dobro in potrebno, da mu jih čisto enostavno umijemo. To naredimo tako, da na svoj prst ovijemo čiste krpe, jo pomočimo v mlačno vodo in zobke lepo obrišemo. Od mleka se namreč na zobeh nabere nekaka rumenkasta skorjica, ki se prične kisati, kar nikakor ne more dobro vplivati na nežno zobovje. Kakor hitro dobi otrok vse zobe in prične gristi, še ni rečeno, da mu moramo in smemo dati vse, kar zmore on s svojimi zobmi zgristi in streti. Predvsem ni treba otroka vaditi na sladkarije, posebno ne na trde bonbone. Na eni strani si kvari zobe s tem, da sladkor grize, na drugi strani pa radi sladkorja, ki ostane med zobmi in jih kvari. Čim otrok toliko doraste, da mu ni več prevelika otroška krtačica, ga navadite na redno umivanje zob. Navadite ga, da si umije zobe zjutraj, po kosilu in pred spanjem. Ta navada naj mu preide v kri in meso. Mati naj pomisli, koliko je mogoče sama pretrpela radi pokvarjenih zob in naj ne pripravi svojemu otroku istega trpljenja. Nikoli pa naj mati ne pozabi na zobozdravnika. Zob se prične neopazno kvariti, in ko otrok to začuti in pove, je lahko že prepozno. Mnoge matere se ne ozirajo na stokanje otrok radi zobobola, češ, saj so to mlečni zobje. To je zgrešeno. Prvič, zakaj bi otrok po nepotrebnem trpel, in drugič, ohranimo otrokom čim dalje mlečno zobovje, da se dobro razvijejo drugi, pravi zobje.

(Dalje).

Zakaj gospodinje izrabljajo svoje gospodinjske pomočnice?

To je stara navada, da jemljejo gospodinje za svoje pomočnice v gospodinjstvu kmečka dekleta. Kmečka dekleta tudi najlažje dobijo, zato ker v mestu živeči starši skušajo svoje hčere kolikor mogoče izobraziti, da jim tako zagotovijo boljšo bodočnost. Končno pa kmečka dekleta tudi sama silijo v mesto, da se nekaj nauče in si prislužijo nekaj denarja. Nekatera seveda tudi radi tega, da se izognejo težavnemu kmečkemu delu, misleč, da v mestu pečeni golobi kar sami letajo v usta. Pa naj bo že kakorkoli, vprašanje je, zakaj čujemo vedno toliko pritožb iz ene in druge strani. Gospodinje se pritožujejo čez svoje pomočnice, češ, da so lene, neumne, površne in bog ve kaj vse, a dekleta se zopet pritožujejo čez svoje gospodinje, da jih te samo izrabljajo, od njih mnogo zahtevajo, a jih slabo plačajo. Resnici na ljubo bodi povedano, da trdi ena in druga plat resnico.

V prvi vrsti leži krivda na gospodinjskih pomočnicah. Ko se odpravlja kmečko dekle v mesto za službo, misli samo na to, kako bo zaslužila in kako se ji bo godilo, ne pomisli pa niti malo, ali je pač tudi sposobna za posel, na katerega se odpravlja. Vsaka si misli, saj grem samo za služkinjo, kaj pa je treba tu znati, pospravljala in pomivala ter prala bom že. E, dekle drago, pa ni tako. Pomisli, da boš zahtevala za svoje delo denar in mora torej tudi tvoje delo biti nekaj vredno. Ni vseeno, kako pomivamo posodo, kako peremo, pospravljamo itd. Pomisliti je tudi treba, da je vsaki gospodinji ljubša takšna pomočnica, ki zna tudi vsaj nekoliko kuhati ali šivati, katera je sposobna, prijeti tudi za kakšno finejšo delo. Niti ni gospodinji vseeno, če je njena pomočnica snažna ali zamazana, hitra ali počasna, poštena ali nepoštena, klepetava in opravljiva ali pa tiha, dobra in vljudna. Na to vse je treba pomisliti dekletu, preden se odpravi v službo, potem šele na to, koliko bo zaslužila. V vseh teh zahtevah bi se morala naša dekleta vsaj v majhni meri že doma izpopolniti, potem šele iti na podlagi svojega znanja služiti kruh. Zato bi morale pač kmečke matere posvetiti malo več pažnje vzgoji svojih hčera. Nauče jih naj temeljitega pospravljanja, pravilnega pranja, nekoliko kuhanja in vseh drugih gospodinjskih opravil. Predvsem proč z vsako površnostjo in nesnažnostjo, ker to vsako gospodinjo v mestu najbolj razjezi.

Če pride torej kmečko dekle brez vsakega znanja v službo, se ne sme čuditi, če ji gospodinja radi slabih izkušenj z drugimi dekleti ponudi že v začetku manjšo plačo, a jo potem, ko vidi, da dekle nič ne zna, še zmanjša! Gospodinja hoče za svoj denar tudi dobro opravljeno delo. Ako že pride dekle brez znanja v službo, pa naj vsaj pokaže dobro voljo, da se čimprej priuči potrebnemu znanju. Saj mnoge gospodinje so jako dobre in potrpežljive. Za zahvalo pa naj tako dekle, ki se je v neki hiši izučilo, ne odpove službe, loveč drugod bolje plačano.

Torej, čim bodo prišla v mesto za gospodinjstvo sposobna dekleta, bodo to uvidele tudi gospodinje in bodo zvišale plače.

— —

Kakšna razlika v letih naj bo med možem in ženo?

Mnogokrat se govori o tem, kakšna bi naj bila starostna razlika med možem in ženo, da bi bil zakon res idealen in srečen. Seveda, jasno je, da je v prvi vrsti odvisna sreča v zakonu od duševnih vrlin moža in žene, predvsem torej od njunega značaja. Mnogi trde, da je sreča v zakonu odvisno od denarnega stanja zakoncev. Ta trditev ni slaba, kajti znano je, da rodi beda mnogo gorja, torej tudi prepir. In baš iz te trditve bi bilo torej posneti, da mora biti mož 10—15 let starejši od žene, ker le toliko starejši mož je lahko trdno usidran v življenje, je prebredel vse težkoče in dosegel v službi neki bolje plačan položaj — stalnost. Tak mož lahko nudi svoji dvajsetletni ženi prijetno in udobno življenje, katerega bi ji težko nudil mož njenih let, ki še ni imel v svojem življenju prilike, da bi kaj dosegel. Proti temu materijalističnemu tolmačenju so se dvignili moralisti, ki trde, da morata zakonska druga skupno delati ter skupno prenašati solnčne in senčne plati življenja. Zato priporočajo sklepanje zakonov med enako starimi zakonskimi kandidati. Splošno mnenje pa je, da je zakonska sreča v toliki meri odvisna od značaja moža in žene, da je lahko nadvse srečen tudi zakon, v katerem je mož nekoliko let mlajši od žene, ako oba dva enako gledata na srečo in nesrečo, ki jih v življenju spremlja.

Mnogi psihologi so mnenja, da je najsrečnejši oni zakon, kjer sta zakonca, ne glede na starost, znala pretvoriti prvotno ljubezen v medsebojno spoštovanje.

— —

KUHINJA

Čebulna omaka. Raztopite v 8 dkg vrele masti 3 kocke sladkorja. Nato dodajte 2—3 večje, drobno seseklјane čebule in jo opražite. Potresite čebulo z žlico trde moke in mešajte. Ko je vse dobro opraženo, prilijte hladne vode. Omako osolite in okisajte. Preden jo postavite na mizo ji dodajte malo kisle smetane. Omaka ne sme biti preveč redka.

Prikuha iz korenja. Ostrži, operi in zreži na drobne kolobarčke mlado korenje. Duši korenje v posodi, v kateri si poprej opražila v masti nekoliko čebule. Ko postane korenje mehko, mu primešajte prežganje, katero ste zalili z juho. Nato dodajte soli in popra. Dušeno korenje lahko tudi samo potresete z moko, da ne delate prežganja, a da vseeno dobite nekoliko omake. Po francoskem načinu lahko prelijete dušeno korenje tudi s čajnim maslom ali kislo smetano.

Ohrovtov pire s krompirjevimi zrezki. Očiščen ohrovt skuhaj na mali vodi, v katero si dala soli, glavico čebule in strok česna ter nekoliko celega popra in zelene paprike. Ko je ohrovt mehek, ga pretlači skozi sito, nato ga prekuhaj na majhnem prežganju. Dobljeni pire osoli in opopraj ter serviraj s krompirjevimi zrezki.

Krpice s sladkim zeljem. Naribaj ½ kg mladega zelja, ga osoli in pusti, da nastopi voda. Medtem raztopi v 50 gramih vročega olja ali masti tri kocke sladkorja. Ko sladkor porumeni, dodaj odcejeno zelje in ga duši med dolivanjem vode. Medtem napravi iz 30 dkg trde moke, malo soli, enega jajca in malo vode gladko, ne preveč trdo testo. Ko testo malo počiva izvaljaj dve mlinci in jih zreži na krpice. Krpice skuhaj v slani vodi splahni z mrzlo vodo in pomešaj z zeljem, katerega si osolila in opoprala. Jed serviraj toplo.

— —

Praktični nasveti

Perilo zelo lepo obelite s terpentinom. Namočite perilo v močno milnico, kateri ste dolili žlico terpentina. Pustite perilo v tej vodi vsaj dve uri ali pa celo noč. Nato ga izperite kakor po navadi.

Boraks je zelo koristno sredstvo v vsaki hiši. Madeže od jajca najlažje spravite iz platna, če namočite platno v hladno vodo, kateri ste dodali malo boraksa.

Žgano apno postavi v vlažno in zatohlo sobo. Apno bo povleklo na sebe vlago in smrad.

Madeže od sadja na prstih najlažje odpraviš, ako umiješ roke v vroči vodi, v katero si vlila žličico amonijaka.

Ako hočeš svilo za daljši čas shraniti v omaro, jo ovij okoli lepenke valjaste oblike. Če je svila bela, jo ovij še v moder papir ali blago, ker sicer porumeni.

Kako hitro stepeš sladko smetano. V vročih dneh je težko stepati sladko smetano. Da se ti to čimprej posreči, postavi smetano pred stepanjem v mrzlo vodo ali še bolje na led. Kotliček za stepanje mora biti suh in ohlajen. Ko je že smetana pretvorjena v čvrsto peno, je treba po potrebi dodajati sladkor v prahu ter smetano dobro in rahlo premešati. Do uporabe postavi stepeno smetano na hladno.

O slemenskih čarodejih

PETJA R.

Stari ljudje so potrebovali čarodeje in dokler je živel na Slemenu stari župan, se jim je godilo res kar dobro. Imeli so vsega na pretek, svinjsko meso v petek in svetek, zakaj zanje ni bilo postov, s kolači in vinom so jih obdarovali, kjer so se prikazali, sploh so živeli v zlatih časih. Bili so spoštovani in ugledni možje in kadar so šli skozi vas, so se jim vsi ljudje priklanjali, nekoliko iz strahu, nekoliko iz hvaležnosti, le otroci so bili nepridipravi kot povsod in so se jim smejali izza oglov ali pa metali za njimi kamenje. Čarodeji so jim žugali, storili jim pa niso ničesar, morda, ker so bili dobri ljudje...

Pa časi se spreminjajo in za dobrimi letinami pridejo slabe. Tudi na Slemenu se je zgodilo tako in niso vedeli, kaj bi storili. Da bi bilo hudo še večje, je prav takrat umrl stari župan. Po vasi se je razlegal jok, vzdihovanje se je širilo od hiše do hiše. le čarodejev ni bilo od nikoder. Klicali so jih, kar so mogli, a jih ni bilo najti. Nazadnje so se vaščani ujezili, pokopali so sami starega župana in izvolili novega. Novi župan je bil korenjak in je znal po svoje misliti. Sklical je sosede in jim razložil:

»Naši očetje so bili preveč počasni, deset let so se posvetovali, preden so zgradili most za vasjo. Kaj, če bi mi delali nekoliko hitreje?«

Ljudje so bili zadovoljni, toliko stvari jih je tiščalo in doslej so se zanašali samo na čarodeje. Za vasjo se je razprostirala blatna mlaka, žabe so živele v njej in komarji, ob vročih dnevih je pa voda smrdela, da so kukmahovci nejevoljno zmajevali z glavo.

»Mlako je treba izsušiti!« je rekel župan.

»Prav si povedal!« so pritrdili vsi navzočni.

Takrat so se vrnili čarodeji, bili so trije, malo so stopili med ljudi in takoj so razumeli, kako se je obrnil čas.

»Vidite, kakšnega župana smo vam preskrbeli,« so dejali ljudem. »Daleč naokoli nimajo takega.«

»Kdaj ste ga pa preskrbeli?« so osupnili ljudje. Župan se je pa hitro oglasil.

»Vi ste naši najboljši prijatelji,« je rekel čarodejem, »našim očetom ste pomagali vse dni in upamo, da boste nam tudi. Težko delo nas čaka, glejte, blatno mlako moramo izsušiti. Izsušite nam jo vi s svojo čarovnijo, hvaležni vam bomo in velik bo vaš spomin med nami.«

Čarodeji so se poklonili županu in rekli:

»Izsušili vam bomo mlako, le verjemite nam!«

Podali so se v svojo kočo in naznanili čez nekaj ur, naj jim vaščani pošljejo masla in jajec, da bodo ukrotili zmaja, ki se nahaja v mlaki in se noče umakniti.

»Saj v mlaki ni zmaja,« je rekel župan.

Ljudje so pa bolj verjeli čarodejem kot županu in so nanesli v kočo vseh dobrot kot za žegnanje. Čarodeji so se lepo zahvalili in se zaprli v kočo, Slemenci so pa čakali, kdaj se bo mlaka osušila. Mlaka se pa ni hotela osušiti sama od sebe, čarodeji so čepeli v koči, mastili se z jajci in kolači, če se je pa kdo približal koči, so momljali čudne in nerazumljive molitve. Dnevi so bili vroči in sredi popoldneva so odprli kočo in zahtevali še vina. Župan se je razjezil, češ da ni vse v redu, a ljudje so planili po njem, da ruši staro vero, in privlekli so čarodejem poln sodček vina.

Mlaka se pa ni še nič spremenila, tudi ni kazalo, da bi se kaj kmalu. Pretekel je teden, pretekla sta dva, čarodeji so še vedno preganjali zmaja iz mlake.

Zdaj se je župan naveličal čakanja. Sklical je ljudi, neradi so prišli, kakor bi slutili, zakaj gre.

»Poglejte,« jim je razlagal, »čarodeji nas varajo. Mesec dni bo kmalu preteklo, odkar preganjajo zmaja iz mlake. Mesec dni! Kdaj je že kdo slišal, da bi bil v naši mlaki zmaj? Čarodeji so ga prvi odkrili in prav sedaj, ko je treba mlako izsušiti. In mi smo bebci in jim verjamemo. Nič več ne bomo čakali, sami bomo izsušili mlako.«

Mislil je, da bodo zadovoljni, a nihče

Mozart kot „tintomaz"

Znani dunajski igralec, pevec, gledališki ravnatelj in pesnik Emanuel Schikaneder je bil povprečen talent, vendar je bil prepričan o svojem velikem poslanstvu. Njegovo ime je ostalo ohranjeno, ker je spisal besedilo Mozartove opere »Čarobna piščalka«. Ko je bila opera vprizorjena l. 1791 z velikim uspehom, je rekel eden izmed njegovih prijateljev, da smatra opero za veliko umetnino. Nakar mu je Schikaneder dejal samozavestno: »Uspeh bi bil še večji, da ni Mozart s svojo muziko popačil mojega dela«.

Muhavi Hermann Bahr

Znani dunajski pisatelj Hermann Bahr je nekoč sedel poleg neke dame, ki ga je radi brade in podobnosti zamenjala s kolegom Theodorjem Däublerjem. Dejala je: »Kako se veselim, da sedim poleg Däublerja«. Bahra je to nekoliko ujezilo, nakar ji je dejal: »Imam sicer ravno tako veliko brado kot Däubler, toda jaz se pišem Johannes Brahms.« — »Aha«, je odgovorila vsa vesela, »vi ste tisti človek, ki je napisal znano knjigo... no, kako ji je že na naslov?« — »Brehmovo živalstvo« je dejal Bahr ter jo odkuril.

Težave z Bismarckom

Hišni zdravnik in prijatelj kneza Bismarcka, Schwenninger, si je naklonjenost velikega nemškega politika pridobil na zelo težaven način. Ko je nekoč vprašal kneza, kako neki mu gre, ni dobil odgovora. Nato se je slavni zdravnik dvignil ter dejal: »Jaz sem Vam sicer rad na razpolago, Visokost. Če pa ne želite, da se Vam postavlja razna vprašanja, Vam svetujem, da pokličete živinozdravnika, ki si ve pomagati tudi brez takih vprašanj.«

Islam se osvešča

Kakor poročajo iz glavnega mesta Egipta, se bo novembra t. l. vršil v Kairu svetovni islamski kongres, ki se bo bavil v prvi vrsti z vprašanjem Palestine ter s stališčem islama v orientu napram politiki evropskih sil. Arabski listi že sedaj kritikujejo najostreje držanje Anglije. List »Mohattam« piše, da je Anglija izdala muslimane arabskega plemena. »Anglija izgublja prijateljstvo sto milijonov muslimanov, ki so v svetovni vojni zavarovali zmago Anglije. Danes so Arabci žrtve absurdne politike Anglije.«

Mavzolej jugoslovanskega neznanega vojaka. Pred dnevi so bili svečano preneseni v nov mavzolej na Avali pri Beogradu zemski ostanki jugoslovanskega neznanega vojaka. Mavzolej, ki ga vidimo na podobi, je mojstrsko delo kiparja Meštrovića, ter je eno najlepših del te vrste v Evropi.

— —

Dohodki kronanih glav

V Franciji je v zvezi z obiskom angleške kraljevske dvojice nastala diskusija glede povišanja prejemkov predsednika republike. S tem v zvezi prinaša francoski tisk zanimive podatke o tem, koliko zaslužijo šefi držav in vladarske hiše.

Angleški vladar je posestnik najobsežnejših posestev v Angliji. K njegovi privatni lastnini se prišteva zemljišče, na katerem se nahaja Majestys gledališče, potem cela vrsta tako zvanih hišnih blokov, ob Mallu velik hotel, del Piccadilly-cirkusa, pravica izkoriščanja vseh rudnin v Walesu in med drugim tudi presežki kronske kolonije Gibraltar. Dohodki iz navedenih posestev pa ne gredo naravnost v kraljevo blagajno, temveč v državno. Iz gornjega razloga pa angleški parlament ob vsakokratnem nastopu vlade določi novemu vladarju civilno listo.

Kraljica Viktorija se je zadovoljila s 385 funti. Edvard VII. in Jurij V. sta prejemala po 470.000 funtov. Edvardu VIII. (sedanjemu vojvodi windsorskemu) so reducirali civilno listo na 410.000 funtov in isto vsoto prejema tudi Jurij VI. Kraljica-mati Mary prejema letno 70.000 funtov, vojvode gloucesterski in connaughtski pa po 23.000 funtov. Kraljevske princese, v kolikor nimajo nasledstvenega prava, dobijo po 6000 funtov na leto.

Ostali vladarji se glede civilne liste nikakor ne morejo meriti z angleškim. Bolgarski car dobiva letno 500.000 zlatih levov. Norveški kralj dobi 700.000 danskih kron, švedski 1,300.000 švedskih kron, belgijski 12,000.000 frankov, jugoslovenski dvor 24,000.000 dinarjev, italijanski 12 milijonov lir, poleg tega še tri milijone za princa piemontskega. Holandska kraljica ima letno 1,200.000 goldinarjev, egiptovski kralj 150.000 funtov.

Pa še poglejmo, kako izgledajo »plače« predsednikov republik. Predsedniku francoske republike so leta 1871. določili skupno 3,600.000 frankov. Pač pa plačuje edinole francoski predsednik davek od svojih prejemkov, dočim so drugi državni glavarji davka oproščeni. Ta davek znaša 20 odstotkov, toda letos je bilo to plačanje brisano.

Hitler je svoje prejemke v iznosu 100 tisoč RM prepustil fondu za vdove in sirote padlih tovarišev in ima velike dohodke iz svoje knjige »Mein Kampf«, ki je doživela v nemškem jeziku kakor v prevodih milijonske naklade. Poleg tega je udeležen pri »Völkischer Beobachter«. Mussolini sicer ni poglavar države, vendar je zanimivo, da se je tudi on odpovedal prejemkom iz državne blagajne. Mussolini prejema kot avtor svojih knjig velike vsote, prav tako tudi presežke lista »Il popolo d' Italia«. Češkoslovaški predsednik dr. Beneš prejema letno 2 milijona 500.000 kron.

Končno še to: albanski kralj Zogu je privatno tako bogat, da je svoje prejemke v zadnjih letih popolnoma prepustil državni blagajni.

— —

Ameriškega milijonarja Hovarda Hughesa, ki je pred nedavnim preletel v letalu zračno pot okoli sveta v rekordnem času, so v Newyorku sprejeli s tolikim navdušenjem, ki ga je redko kdo deležen. Na podobi vidimo, kako na njegov avto trosijo z oken konfete in papirnate trakove. Tak je imela ameriška prestolica spet svojo veliko senzacijo.

— —

Rešilna svilena nogavica

Nedavno se je vršila v Hackney Wicku v Angliji avtomobilska dirka, med katero je zgubil eden najboljših vozačev mesta Leed na zaplinjaču se nahajajoči zračni filter. Ves obupan je postal pred tribuno gledalcev ter pohitel k svoji mladi ženici, ki je dirko zasledovala z največjo napetostjo. Ko je izvedela, kaj se je možu pripetilo, je z največjo naglico potegnila silno tanko svileno nogavico ter je izročila možu. Fred Tuck je hitro odtrgal kos svile ter je košček te svile naglo nadomestil v svoj motor.

33 letna mati rodila 12 sinov

Rekord svoje vrste je dosegla kmetica Amalia Bellini v vasi Megliadino San Fidenzio pri Padovi. Žena je stara šele 33 let in je doslej rodila že 12 sinov.

Največja francoska vojaška parada. Za obisk kraljevskega para iz Anglije je francoska armada priredila v Parizu največjo vojaško parado po svetovni vojni. V paradi so sodelovale vse edinice francoske armade.

mu ni pritrdil, vsi so molčali, gledali so nekam v tla, kakor bi se bali razodeti, kaj mislijo. Nazadnje se je oglasil starec s sivimi lasmi:

»Mlad si še, župan, in ne veš, kaj je prav in kaj se spodobi. Čarodeji so naše bogastvo in jih ne smemo kar tako zavreči. Zapustili bi nas za vedno in potem bi bil jok med ljudmi. Stare svetinje je treba spoštovati. Jaz mislim, da kar pustimo, naj čarodeji izsušijo mlako, ne mešajmo se v njihovo delo, ker ga ne razumemo.«

Župan se je razsrdil na narodne svetinje, odšel, zaprl se v hišo in dolgo ga niso videli. Pa prišli so deževni dnevi, nastala je povodenj, mlaka je narasla in se razlila po vasi. »Jojmene, kaj bo pa zdaj?« so vzkliknili ljudje in se umikali vodi. Hiteli so klicat čarodeje, a starci so bili sami do kolen v vodi.

»To je vaša mlaka!« so se jezili ljudje.

»Vse se bo še uredilo, vse se bo še uredilo,« so zagotavljali čarodeji.

Nič se ni dalo urediti, voda se ni hotela umakniti in znova se je prikazal župan. Vzel je rovnico in lopato in se sam spravil na delo.

»Gremo še mi!« so se oglasili otroci.

Koj je imel nič koliko delavcev. Grebli so ob mlaki, orodje je ropotalo, ljudje so pa odkimavali:

»Kaj bodo otroci! Tak župan, ki se s smrkavci pajdaši, ni dosti vreden. Nič ne bodo opravili.«

»Prav nič!« so potrdili čarodeji.

To pot so se ušteli. Župan je napravil jarek in voda je začela odtekati.

Ljudje so molčali in se spogledovali.

Ko je pa vsa voda odtekla, so se začeli jeziti:

»Vso lepoto bo izgubila vas. In če nastane kdaj kak požar, kako bomo gasili?«

Slemenci so sploh nezadovoljni ljudje. Godrnjali so na župana in na otroke, kaj se mešajo v stvari, ki jih čisto nič ne brigajo. Čarodeji so pa ostali. Narodne svetinje je treba ohraniti. Še marsikaj dobrega se je zgodilo na Slemenu in vse so blagoslovili čarodeji. Sploh so nenadomestljivi. Stari so že, ne razumejo dobro sveta, a Bog ve, kako da ne more nihče živeti brez njih.

Kraljevski obisk v Parizu. Angleški kralj Jurij se vpisuje v zlato knjigo Pariza. Za njim stojita angleška kraljica in predsednik francoske republike Lebrun.

Čitaj in širi „EDINOST"!

ELITNA KONFEKCIJA **MASTEK** MARIBOR

Za dame in gospode vrnaša vedno najnovejše

134

FOTO-kopije

samo 50 para

Prima izdelava. Razvijanje v tankih in z drobnozrnčastim in izenačevalnim razvijačem - Filmi od din 10·— naprej!

141

Drogerija KANC

Priporoča raznega peciva

Slaščičarna Ilich

Maribor

Slovenska ulica 6
Meljska cesta 2

Priporočamo,

da naj čitatelji „Edinosti" čitajo po možnosti tudi druge liste! Treba je namreč poznati mnenja drugih in jih stvarno ocenjati s svojo glavo, da bo potem naše mnenje bolj pravo. Kdor pa priporoča samo ‚svoj' časnik, vse drugo pa odklanja, odsvetuje ali celo prepoveduje, se boji resnice, ki ga obdolžuje.

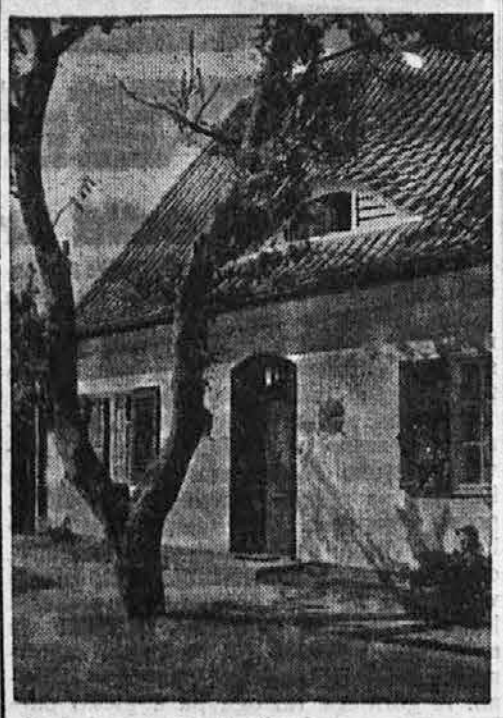

IDILIČNA HIŠA NA DEŽELI

Obiščite

VII. MARIBORSKI TEDEN

od 6. do 15. avgusta 1938

Polovična vožnja na železnicah od 4. do 17. avgusta t. l.

Veliki narodni tabor 14. avg. 1938

Jubilejna kulturna razstava ob priliki proslave 20-letnice Jugoslavije v Mariboru

Velika gospodarska in kulturna revija

Industrija . Tekstil . Trgovina . Obrt . Kmetijska razstava . Razstava cest . Tujskoprometna razstava Fotoamaterska razstava . Filatelistična razstava . Gostinstvo . Vinska pokušnja . Ženska ročna dela . Razstava narodnih noš iz vseh krajev države . Razstava „Nanos" Čebelarska razstava . Razstava malih živali . Koncertne in gledališke prireditve . Sportne prireditve . Veseličnі park na razstavišču itd.

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji

Zeleno, romantično Pohorje

Vinorodne Slovenske gorice

Gostoljubni, lepi Maribor

Vas vabijo!

Širite Edinost

Specialiteta tvrdke

BRUNO MOSER

Zemun III. Moserjeva ul. Telef. 37-5-55

Zastopnik:
FRANC VOGRIN
Maribor, Ma strova 15/I
Tel. 26-64

134

2500 Din rabite,

da zaslužite 1000 Din mesečno doma.

Dopise:
„Anos" Maribor
Orožnova 6
Priložite znamko!

Mali oglasi

beseda 0·55 din, dopisovanje po 1·50 din; inseratni davek do 40 besed 1·- din, nad 40 besed 2·- din. Za šifrirana pisma se plača 10·— din. Za odgovor je priložiti 3·— din v znamkah

Šiviljam se priporoča

raznovrstno svilo poceni po 8, 10, 12 din meter

pri

I. Trpin-u

Maribor, Vetrinjska ul. 15

Lorenz-Radio

Specialna popravljalnica aparatov vseh znamk!!!

Kvalitetni aparat

Zastopstvo in prodaja:

I. BEZENŠEK, Maribor

radiotehnik **Vetrinjska ulica 17/I.**

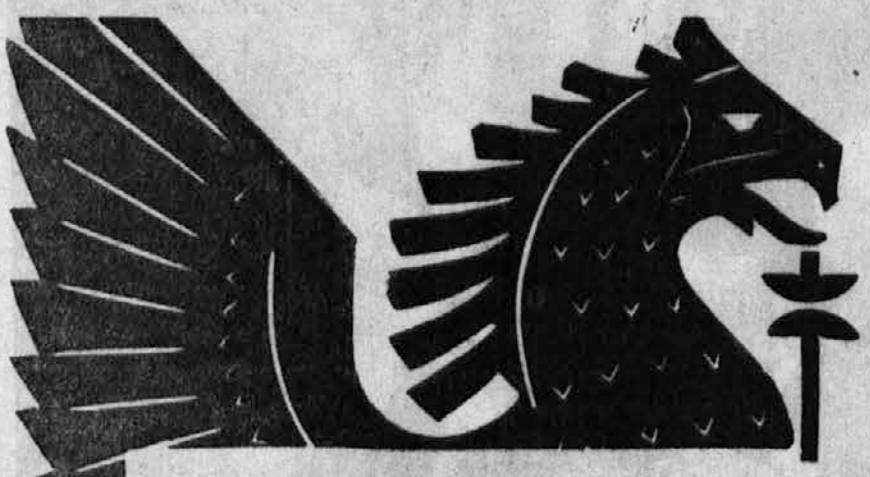

Tiskarna
Litografija
Knjigoveznica
Kamnotisk
Offsettisk
Bakrotisk
Anilinski tisk
Plakaterski zavod
Tisk časopisov
PIROFANIA patent

MARIBORSKA TISKARNA d. d., MARIBOR KOPALIŠKA ULICA 6 Telefon 25-67, 25-68, 25-69

Oglasi v „EDINOSTI" posredujejo med mestom in deželo!

Izdaja konzorcij »Edinosti« v Mariboru. Odgovorni urednik Francè Gerželj, novinar. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstav. ravnatelj Stanko Detela, vsi v Mariboru.